

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ตัวแปรที่อธิบายความแตกต่างระหว่างกลุ่ม และจัดลำดับความสำคัญของตัวแปรที่สามารถอธิบาย ความแตกต่างระหว่างกลุ่มนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาลและกลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล เขตกรุงเทพมหานคร โดยมีวิธีการวิจัยดังนี้

1. ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาหญิง ชั้นปีที่ 1 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคต้น ปีการศึกษา 2538 เขตกรุงเทพมหานคร แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล และกลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงตามคุณสมบัติที่กำหนดไว้ ขนาดตัวอย่าง ใช้วิธีการประมาณจากจำนวนประชากร หาขนาดตัวอย่าง โดยใช้ร้อยละ 50 ของประชากร ได้ขนาดตัวอย่างในการวิจัย 748 คน แบ่งเป็น

1.1 กลุ่มนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบมีระบบ (Systemic Random Sampling) ในสัดส่วน 1:2 โดยใช้ลำดับเลขคู่ในการสุ่มจากนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล และภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 297 คน

1.2 กลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) จากมหาวิทยาลัย 6 แห่ง ในสัดส่วน 1:2 โดยการจับสลากได้ 3 มหาวิทยาลัย คือ มหาวิทยาลัย มหิดล ธรรมศาสตร์ และเกษตรศาสตร์ เลือกคณะ/ สาขาต่าง ๆ ที่ไม่ใช่วิชาชีพการพยาบาล โดยเป็นไปตามคุณสมบัติที่กำหนดไว้ ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 451 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยศึกษาจาก ตำรา เอกสารทางวิชาการ บทความ และงานวิจัย ซึ่งประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคลของนักศึกษา ส่วนที่ 2 อิทธิพลของบุคคลแวดล้อมที่มีผลต่อการเลือกและไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล และส่วนที่ 3 การรับรู้ในวิชาชีพการพยาบาล ก่อนนำแบบสอบถามไปใช้ ได้ผ่านการตรวจสอบ จากผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาต่าง ๆ จำนวน 10 ท่าน เพื่อให้มีความตรงตามเนื้อหา และนำมาปรับปรุงแก้ไข ร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาอีกครั้งหนึ่ง จึงนำแบบสอบถามส่วนที่ 2 และส่วนที่ 3 ไปทดสอบหาความเที่ยงของเครื่องมือ โดยทดสอบในกลุ่มประชากรที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 60 คน แล้ววิเคราะห์หาความเที่ยงของเครื่องมือ ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค ได้ค่าความเที่ยงดังนี้ คือ ส่วนที่ 2 อิทธิพลของบุคคลแวดล้อมที่มีผลต่อการเลือกและไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล ได้แก่ อิทธิพลของครอบครัว 0.74 อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน 0.79 และอิทธิพลของครู-อาจารย์แนะแนว 0.78 ส่วนที่ 3 การรับรู้ในวิชาชีพการพยาบาล ได้แก่ การรับรู้ค่านิยมของบุคคลต่อวิชาชีพการพยาบาล 0.79 การรับรู้ลักษณะวิชาชีพการพยาบาล 0.81 การรับรู้ความต้องการของตลาดแรงงาน 0.48 และการรับรู้ความก้าวหน้าในวิชาชีพการพยาบาล 0.80 หาความเที่ยงของแบบสอบถามรวม ส่วนที่ 2 และ 3 เท่ากับ 0.90

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลในสถาบันอุดมศึกษา ทั้ง 4 แห่ง ด้วยตนเอง ใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล 7 สัปดาห์ จำนวนแบบสอบถามที่ส่งออกไปทั้งหมด 748 ฉบับ ได้รับกลับคืนมา 689 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 92.11 ได้ทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลในแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา พบว่า เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ 633 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 84.62 ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด โดยเป็นของกลุ่มนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล 297 ฉบับ และกลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล 336 ฉบับ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยใช้คอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป spss/pc คำนวณค่าสถิติดังนี้ คือ ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของนักศึกษา วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และร้อยละ ข้อมูลเกี่ยวกับตัวแปรอิสระของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และข้อมูลเกี่ยวกับตัวแปรอิสระที่ใช้จำแนกกลุ่มนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล และกลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล ใช้เทคนิคการวิเคราะห์จำแนกประเภท (Discriminant Analysis) โดยวิธี

แบบมีขั้นตอน (Stepwise Method) โดยกำหนดความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ($\alpha=.05$)

สรุปผลการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง 633 คน แบ่งเป็น กลุ่มนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล จำนวน 297 คน และกลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล จำนวน 336 คน สรุปผลการวิจัยมีดังต่อไปนี้

1. สถานภาพส่วนบุคคลของนักศึกษา

1.1 ภูมิภาค พบว่า กลุ่มนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล มีภูมิภาคอยู่ในภาคกลาง 25 จังหวัดมีมากที่สุดร้อยละ 43.4 และพบมากที่สุดคือ จังหวัดกรุงเทพมหานคร ร้อยละ 14.5 รองลงมาคือ ภาคเหนือ 14 จังหวัด ร้อยละ 24.9 และพบมากที่สุดคือ จังหวัดลำปาง ร้อยละ 3.7 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 17 จังหวัด ร้อยละ 19.9 และพบมากที่สุดคือ จังหวัดนครราชสีมา ร้อยละ 4.4 ภาคใต้ 12 จังหวัด ร้อยละ 11.8 และพบมากที่สุดคือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ร้อยละ 3.4 ตามลำดับ (ภาคผนวก ง.ตารางที่ 28 29 30 31)

ส่วนกลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล มีภูมิภาคอยู่ใน ภาคกลาง 22 จังหวัด มีมากที่สุดร้อยละ 66.0 และพบมากที่สุดคือ จังหวัดกรุงเทพมหานคร ร้อยละ 33.3 รองลงมาคือ ภาคใต้ 11 จังหวัด ร้อยละ 13.4 และพบมากที่สุดคือ จังหวัด สงขลา และ นครศรีธรรมราช พบเท่ากัน ร้อยละ 2.4 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 15 จังหวัด ร้อยละ 11.6 และพบมากที่สุดคือ จังหวัดอุบลราชธานี ร้อยละ 1.7 ภาคเหนือ 12 จังหวัด ร้อยละ 9.0 และพบมากที่สุดคือ จังหวัดลำปาง ร้อยละ 1.5 ตามลำดับ (ภาคผนวก ง.ตารางที่ 28 29 30 31)

1.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กลุ่มนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล พบว่า ส่วนใหญ่ ร้อยละ 39.7 มีคะแนนเฉลี่ยสะสมชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย อยู่ระหว่าง 2.50-2.99 (ระดับค่อนข้างดี) รองลงมา ร้อยละ 32.7 มีคะแนนเฉลี่ยสะสมอยู่ระหว่าง 2.00-2.49 (ระดับปานกลาง) และร้อยละ 15.5 มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า 1.99 (ระดับอ่อน) ที่พบน้อยที่สุดคือ ร้อยละ 1.3 มีคะแนนเฉลี่ยสะสม อยู่ระหว่าง 3.50-4.00 (ระดับดีมาก)

ส่วนกลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล มีคะแนนเฉลี่ยสะสมชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า ส่วนใหญ่ ร้อยละ 35.7 มีคะแนนเฉลี่ยสะสมชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายอยู่ระหว่าง 2.50-2.99 (ระดับค่อนข้างดี) รองลงมา ร้อยละ 27.1 มีคะแนนเฉลี่ยสะสมอยู่ระหว่าง 2.00-2.49 (ระดับปานกลาง) และร้อยละ 18.4 มีคะแนนเฉลี่ยสะสมอยู่ระหว่าง 3.00-3.49 (ระดับดี) ที่พบน้อยที่สุดคือ ร้อยละ 0.9 มีคะแนนเฉลี่ยสะสมอยู่ระหว่าง 3.50-4.00 (ระดับดีมาก)

1.3 อันดับที่สอบเข้ามหาวิทยาลัยได้โดยผ่านการสอบของทบวงมหาวิทยาลัย พบว่า กลุ่มนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล สอบเข้าติดอันดับที่ 3 มากที่สุด ร้อยละ 33.3 รองลงมาคือ อันดับสี่ อันดับสอง และอันดับหนึ่ง มีร้อยละ 29.0 20.2 และ 17.5 ตามลำดับ ส่วนกลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล สอบเข้าติดอันดับที่ 4 มากที่สุด ร้อยละ 44.0 รองลงมาคือ อันดับสาม อันดับสอง และอันดับหนึ่ง มีร้อยละ 31.8 17.3 และ 6.8 ตามลำดับ

1.4 ระดับการศึกษาของบิดา พบว่า กลุ่มนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล บิดาจบการศึกษาระดับประถมศึกษามากที่สุด ร้อยละ 51.5 รองลงมาคือ ร้อยละ 19.9 จบการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษา ร้อยละ 17.2 จบการศึกษาระดับอุดมศึกษา ตามลำดับที่พบน้อยที่สุดคือ ร้อยละ 1.0 บิดาไม่ได้รับการศึกษา ส่วนกลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล บิดาจบการศึกษาระดับประถมศึกษามากที่สุด ร้อยละ 36.6 รองลงมาคือ ร้อยละ 27.4 จบการศึกษาระดับอุดมศึกษา ร้อยละ 20.5 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ตามลำดับที่พบน้อยที่สุดคือ ร้อยละ 0.6 บิดาไม่ได้รับการศึกษา

1.5 ระดับการศึกษาของมารดา พบว่า กลุ่มนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล มารดาจบการศึกษาระดับประถมศึกษามากที่สุด ร้อยละ 64.3 รองลงมาคือ ร้อยละ 12.1 จบการศึกษาระดับอุดมศึกษา ร้อยละ 10.8 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ตามลำดับที่พบน้อยที่สุดคือ ร้อยละ 3.7 มารดาไม่ได้รับการศึกษา ส่วนกลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล มารดาจบการศึกษาระดับประถมศึกษามากที่สุด ร้อยละ 50.6 รองลงมาคือ ร้อยละ 21.1 จบการศึกษาระดับอุดมศึกษา ร้อยละ 14.9 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ตามลำดับที่พบน้อยที่สุดคือ ร้อยละ 2.1 มารดาไม่ได้รับการศึกษา

1.6 ระดับการศึกษาของบิดา และระดับการศึกษามารดามีส่วนเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกเรียน พบว่า ส่วนใหญ่ระดับการศึกษาของบิดาและระดับการศึกษามารดามีส่วนเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกเรียนของนักศึกษาทั้งสองกลุ่ม

เมื่อพิจารณาในกลุ่มนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล ระดับการศึกษาของบิดาและระดับการศึกษามารดามีส่วนเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกเรียนมากที่สุด มีร้อยละ 57.6 และ 57.8 ตามลำดับ

ส่วนกลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล ระดับการศึกษาของบิดาและระดับการศึกษามารดามีส่วนเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกเรียนมากที่สุด ร้อยละ 71.4 และ 72.9 ตามลำดับ

1.7 อาชีพของบิดา พบว่า นักศึกษาทั้ง 2 กลุ่ม ส่วนใหญ่ร้อยละ 98.2 บิดามีอาชีพไม่เกี่ยวข้องกับการศึกษา และส่วนน้อยร้อยละ 1.8 บิดามีอาชีพเกี่ยวข้องกับการศึกษา

เมื่อพิจารณาในกลุ่มนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล นักศึกษาส่วนใหญ่ร้อยละ 97.7 บิดามีอาชีพไม่เกี่ยวข้องกับการศึกษา และส่วนใหญ่มีอาชีพ เกษตรกรรม ค้าขาย และรับจ้างที่พบน้อยที่สุดคือ บิดามีอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ร้อยละ 2.3 ได้แก่อาชีพ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข แพทย์ และผู้ช่วยพยาบาล

ส่วนกลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ร้อยละ 98.8 บิดามีอาชีพไม่เกี่ยวข้องกับการศึกษา และส่วนใหญ่มีอาชีพ ค้าขาย เกษตรกรรม และนักธุรกิจที่พบน้อยที่สุดคือ บิดามีอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ร้อยละ 1.2 ได้แก่อาชีพเจ้าหน้าที่สาธารณสุข แพทย์ และทันตแพทย์

1.8 อาชีพของบิดามีส่วนเกี่ยวข้องในการตัดสินใจเลือกเรียน พบว่า ในกลุ่มนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล อาชีพของบิดาไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกเรียน ร้อยละ 62.0 (184 คน) และมีส่วนเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกเรียน ร้อยละ 38.0 (113 คน) โดยพบว่า นักศึกษาที่ตอบว่า อาชีพของบิดามีส่วนเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกเรียน พบว่า บิดามีอาชีพไม่เกี่ยวข้องกับการศึกษามากที่สุด ร้อยละ 36.3 (108 คน) และส่วนใหญ่มีอาชีพ เกษตรกรรม ค้าขาย และรับจ้าง ร้อยละ 13.1 7.7 และ 4.7 (39 23 และ 14 คน) ตามลำดับ ส่วนน้อยบิดามีอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา มีร้อยละ 1.7 (5 คน) ได้แก่อาชีพ แพทย์ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข และผู้ช่วยพยาบาล มีร้อยละ 0.7 0.7 และ 0.3

(2 2 และ 1 คน) ตามลำดับ

ส่วนกลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล อาชีพของบิดาไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ การตัดสินใจเลือกเรียน ร้อยละ 77.7 (261 คน) และมีส่วนเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือก เรียน ร้อยละ 22.3 (75 คน) โดยพบว่า นักศึกษาที่ตอบว่า อาชีพของบิดามีส่วนเกี่ยวข้องกับ การตัดสินใจเลือกเรียน พบว่า บิดามีอาชีพไม่เกี่ยวข้องกับสุขภาพมากที่สุด ร้อยละ 21.7 (73 คน) และส่วนใหญ่มีอาชีพ ค้าขาย เกษตรกรรม และครู-อาจารย์ นักธุรกิจ พบเท่ากัน มีร้อยละ 5.3 5.0 และ 2.1 (18 17 และ 7 คน) ตามลำดับ ส่วนอาชีพของบิดาที่เกี่ยวข้องกับ สุขภาพ มีร้อยละ 0.6 (2 คน) ได้แก่อาชีพ แพทย์ ทันตแพทย์ มีเท่ากัน ร้อยละ 0.3 (1 คน)

1.9 อาชีพของมารดา พบว่า นักศึกษาทั้ง 2 กลุ่ม ส่วนใหญ่ร้อยละ 96.8 มารดามีอาชีพไม่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ และส่วนน้อยร้อยละ 3.2 มารดามีอาชีพเกี่ยวข้องกับสุขภาพ เมื่อพิจารณาในกลุ่มนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล นักศึกษาส่วนใหญ่ร้อยละ 96.6 มารดามีอาชีพไม่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ และส่วนใหญ่มีอาชีพ เกษตรกรรม ค้าขาย มารดาไม่ได้ประกอบอาชีพหลัก และครู-อาจารย์ ที่พบน้อยที่สุดคือ มารดามีอาชีพที่เกี่ยวข้องกับ สุขภาพ ร้อยละ 3.4 ได้แก่อาชีพ พยาบาล และเจ้าหน้าที่สาธารณสุข

ส่วนกลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ ร้อยละ 97.0 มารดามีอาชีพไม่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ และส่วนใหญ่มีอาชีพ ค้าขาย มารดาไม่ได้ประกอบ อาชีพหลัก เกษตรกรรม และครู-อาจารย์ ที่พบน้อยที่สุดคือ มารดามีอาชีพที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ ร้อยละ 3.0 ได้แก่อาชีพ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข พยาบาล และเภสัชกร

1.10 อาชีพของมารดามีส่วนเกี่ยวข้องในการตัดสินใจเลือกเรียน พบว่า ในกลุ่ม นักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล อาชีพของมารดาไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือก เรียน ร้อยละ 61.6 (183 คน) และมีส่วนเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกเรียน ร้อยละ 38.4 (114 คน) โดยพบว่า นักศึกษาที่ตอบว่า อาชีพของมารดาที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือก เรียน พบว่า มารดามีอาชีพไม่เกี่ยวข้องกับสุขภาพมากที่สุด ร้อยละ 36.7 (109 คน) และส่วน ใหญ่มีอาชีพ เกษตรกรรม ค้าขาย และครู-อาจารย์ ร้อยละ 12.8 9.1 และ 4.7 (38 27 และ 14 คน) ตามลำดับ ส่วนน้อยมารดามีอาชีพที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ ร้อยละ 1.7 (5 คน) ได้แก่อาชีพ พยาบาล และเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร้อยละ 1.4 และ 0.3 (4 และ 1 คน) ตามลำดับ

ส่วนกลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล อาชีพของมารดาไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกเรียน ร้อยละ 80.1 (269 คน) และมีส่วนเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกเรียน ร้อยละ 19.9 (67 คน) โดยพบว่า นักศึกษาที่ตอบว่า อาชีพของมารดาที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกเรียน พบว่า มารดามีอาชีพไม่เกี่ยวข้องกับความมากที่สุด ร้อยละ 18.4 (62 คน) และส่วนใหญ่มีอาชีพ ค้าขาย เกษตรกรรม และครู-อาจารย์ ร้อยละ 5.3 3.8 และ 2.7 (18 13 และ 9 คน) ตามลำดับ ส่วนน้อยมารดามีอาชีพที่เกี่ยวข้องกับความ ร้อยละ 1.5 (5 คน) ได้แก่อาชีพ พยาบาล เภสัชกร มีเท่ากัน และเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร้อยละ 0.6 และ 0.3 (2 และ 1 คน) ตามลำดับ

1.11 รายได้รวมของบิดาและมารดา ในกลุ่มนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 41.8 มีรายได้รวมของบิดาและมารดาอยู่ระหว่าง 6,000-12,999 บาท (ระดับรายได้ปานกลาง) รองลงมาคือ ร้อยละ 25.2 มีรายได้รวมอยู่ระหว่าง 13,000-29,999 บาท (ระดับรายได้สูง) และร้อยละ 19.2 มีรายได้รวมต่ำกว่า 5,999 บาท (ระดับรายได้ต่ำ) ที่พบน้อยที่สุดคือ มีรายได้รวม 30,000 บาทขึ้นไป (ระดับรายได้สูงมาก) ร้อยละ 13.8

ส่วนกลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 38.4 มีรายได้รวมของบิดาและมารดา 30,000 บาทขึ้นไป (ระดับรายได้สูงมาก) รองลงมาคือ ร้อยละ 33.0 มีรายได้รวมอยู่ระหว่าง 13,000-29,999 บาท (ระดับรายได้สูง) และร้อยละ 23.5 มีรายได้รวมอยู่ระหว่าง 6,000-12,999 บาท (ระดับรายได้ปานกลาง) ที่พบน้อยที่สุดคือ มีรายได้รวมต่ำกว่า 5,999 (ระดับรายได้ต่ำ) ร้อยละ 5.1

1.12 รายได้รวมของบิดาและมารดามีส่วนเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกเรียน พบว่า กลุ่มนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาลและกลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล ตอบว่า รายได้รวมของบิดาและมารดามีส่วนเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกเรียน คิดเป็นร้อยละ 52.5 และ 66.1 ตามลำดับ

1.13 การมีประสบการณ์ดูแลผู้เจ็บป่วย ในกลุ่มนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล พบว่า ส่วนใหญ่นักศึกษาเคยมีประสบการณ์ดูแลผู้เจ็บป่วยก่อนเข้าเรียน ร้อยละ 59.6 และส่วนใหญ่การมีประสบการณ์ดูแลผู้เจ็บป่วย ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกเรียน

ร้อยละ 51.9 และส่วนน้อยการมีประสบการณ์และผู้เจ็บป่วย มีส่วนเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกเรียน ร้อยละ 48.1

ส่วนกลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล พบว่า ส่วนใหญ่นักศึกษาไม่เคยมีประสบการณ์และผู้เจ็บป่วยก่อนเข้าเรียน ร้อยละ 59.8 และส่วนใหญ่การมีประสบการณ์และผู้เจ็บป่วย ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกเรียนของนักศึกษา ร้อยละ 81.5

2. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวแปรอิสระของกลุ่มนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาลและกลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล

2.1 กลุ่มนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาลมีค่าเฉลี่ยสูงกว่า กลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล ใน 8 ตัวแปรอิสระ คือ อาชีพของบิดาที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ ($\bar{x}_1 = 0.02, \bar{x}_2 = 0.01$) 2) การมีประสบการณ์ของผู้เจ็บป่วย ($\bar{x}_1 = 0.60, \bar{x}_2 = 0.40$) 3) อิทธิพลของครอบครัว ($\bar{x}_1 = 3.41, \bar{x}_2 = 2.90$) 4) อิทธิพลของครู-อาจารย์แนะแนว ($\bar{x}_1 = 3.36, \bar{x}_2 = 3.23$) 5) การรับรู้ค่านิยมของบุคคลต่อวิชาชีพการพยาบาล ($\bar{x}_1 = 3.48, \bar{x}_2 = 3.32$) 6) การรับรู้ลักษณะวิชาชีพการพยาบาล ($\bar{x}_1 = 4.29, \bar{x}_2 = 3.98$) 7) การรับรู้ความต้องการของตลาดแรงงาน ($\bar{x}_1 = 3.60, \bar{x}_2 = 3.39$) 8) การรับรู้ความก้าวหน้าในวิชาชีพการพยาบาล ($\bar{x}_1 = 3.69, \bar{x}_2 = 3.40$)

2.2 กลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาลมีค่าเฉลี่ยสูงกว่า กลุ่มนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล ใน 5 ตัวแปรอิสระ คือ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ($\bar{x}_2 = 2.46, \bar{x}_1 = 2.44$) 2) ระดับการศึกษาของบิดา ($\bar{x}_2 = 2.32, \bar{x}_1 = 1.91$) 3) ระดับการศึกษาของมารดา ($\bar{x}_2 = 1.99, \bar{x}_1 = 1.62$) 4) รายได้รวมของบิดาและมารดา ($\bar{x}_2 = 24,450.00, \bar{x}_1 = 14,204.68$) 5) อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน ($\bar{x}_2 = 1.81, \bar{x}_1 = 1.72$)

2.3 นักศึกษาทั้งสองกลุ่ม มีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ ค่าเฉลี่ยอาชีพของมารดาที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ ($\bar{x}_1 = 0.03, \bar{x}_2 = 0.03$)

2.4 ค่าเฉลี่ยอิทธิพลของบุคคลแวดล้อม พบว่า

2.4.1 ด้านอิทธิพลของครอบครัว กลุ่มนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาลและกลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นรวมอยู่ในระดับไม่แน่ใจ ($\bar{x}_1 = 3.41, SD_1 = 0.86, \bar{x}_2 = 2.90, SD_2 = 0.85$)

2.4.2 ด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน กลุ่มนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาลและกลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นรวมอยู่ในระดับไม่เห็นด้วย ($\bar{x}_1 = 1.72$ $SD_1 = 0.67$, $\bar{x}_2 = 1.81$ $SD_2 = 0.72$)

2.4.3 ด้านครู-อาจารย์แนะแนว กลุ่มนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาลและกลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นรวมอยู่ในระดับไม่แน่ใจ ($\bar{x}_1 = 3.36$ $SD_1 = 0.87$, $\bar{x}_2 = 3.23$ $SD_2 = 0.85$)

2.5 ค่าเฉลี่ยการรับรู้ในวิชาชีพการพยาบาล พบว่า

2.5.1 การรับรู้ค่านิยมของบุคคลต่อวิชาชีพการพยาบาล กลุ่มนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาลและกลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นรวมอยู่ในระดับไม่แน่ใจ ($\bar{x}_1 = 3.48$ $SD_1 = 0.39$, $\bar{x}_2 = 3.32$ $SD_2 = 0.36$)

2.5.2 การรับรู้ลักษณะวิชาชีพการพยาบาล กลุ่มนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาลและกลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย ($\bar{x}_1 = 4.29$ $SD_1 = 0.36$, $\bar{x}_2 = 3.98$ $SD_2 = 0.35$)

2.5.3 การรับรู้ความต้องการของตลาดแรงงาน กลุ่มนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย ($\bar{x}_1 = 3.60$ $SD_1 = 0.41$) ส่วนกลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นรวมอยู่ในระดับไม่แน่ใจ ($\bar{x}_2 = 3.39$ $SD_2 = 0.41$)

2.5.4 การรับรู้ความก้าวหน้าในวิชาชีพการพยาบาล กลุ่มนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย ($\bar{x}_1 = 3.69$ $SD_1 = 0.50$) ส่วนกลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นรวมอยู่ในระดับไม่แน่ใจ ($\bar{x}_2 = 3.40$ $SD_2 = 0.47$)

3. ผลการวิเคราะห์ตัวแปรจำแนกที่สามารถอธิบายความแตกต่างระหว่างกลุ่มนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาลและกลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล โดยใช้วิธีแบบมีขั้นตอน (Stepwise Method) พบว่า

3.1 ผู้วิจัยกำหนดตัวแปรอิสระไว้ 14 ตัวแปร ผลการวิเคราะห์ พบว่า ได้ตัวแปรอิสระจำนวน 11 ตัวแปร ที่ถูกคัดเลือกเข้าสมการและมีนัยสำคัญทางสถิติ กับตัวแปรตาม คือ กลุ่มนักศึกษาที่เลือกและไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล ($p < .001$) ตัวแปรอิสระทั้ง 11

ตัวแปรนี้ มีอำนาจในการจำแนกกลุ่มนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาลและกลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล เรียงลำดับตัวแปรอิสระทั้ง 11 ตัวแปร ตามค่าสัมประสิทธิ์คะแนนมาตรฐานจากมากไปน้อย มีดังนี้ 1) การรับรู้ลักษณะวิชาชีพการพยาบาล 2) อิทธิพลของครอบครัว 3) รายได้รวมของบิดาและมารดา 4) ระดับการศึกษาของบิดา 5) การมีประสบการณ์ของผู้เจ้บป่วย 6) การรับรู้ความก้าวหน้าในวิชาชีพการพยาบาล 7) อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน 8) อาชีพของบิดาที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ 9) อิทธิพลของครู-อาจารย์แนะแนว 10) การรับรู้ความต้องการของตลาดแรงงาน 11) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

3.2 เหลือตัวแปรอิสระที่ไม่ถูกคัดเลือกเข้ามาในสมการจำแนก 3 ตัวแปร ได้แก่ 1) ระดับการศึกษาของมารดา 2) อาชีพของมารดาที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ 3) การรับรู้ค่านิยมของบุคคลต่อวิชาชีพการพยาบาล

3.3 เมื่อนำตัวแปรอิสระที่ถูกคัดเลือก จำนวน 11 ตัวแปร ดังกล่าว มาสร้างสมการจำแนกประเภท ได้ 1 สมการ

สมการจำแนกในรูปคะแนนมาตรฐาน มีดังนี้

$$Z = 0.52773 \text{ TNUR} + 0.47910 \text{ TFAM} - 0.35236 \text{ INC} - 0.24902 \text{ FAEDU} \\ + 0.24210 \text{ CAREXP} + 0.17118 \text{ TEPRO} - 0.12117 \text{ TFRI} + 0.11914 \text{ FAOCH} \\ - 0.10757 \text{ TTEACH} + 0.10684 \text{ TMARK} - 0.07740 \text{ MGPA}$$

3.4 สามารถนำสมการจำแนกที่ได้ใช้พยากรณ์การเลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาลของนักศึกษา ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) มีค่าอำนาจในการจำแนกของสมการอยู่ในระดับปานกลาง ($\lambda = 0.4395$, Canonical Correlation = 0.5526, Wilks' Lambda = 0.6947) สามารถนำสมการนี้ไปใช้คาดประมาณการเลือกเรียนของนักศึกษาทั้งสองกลุ่มได้ถูกต้อง ร้อยละ 73.78 และในกลุ่มนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาลสามารถใช้คาดประมาณได้ถูกต้อง ร้อยละ 73.40 ส่วนกลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาลสามารถใช้คาดประมาณได้ถูกต้อง ร้อยละ 74.10

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยเสนอการอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์และสมมุติฐานที่กำหนดไว้ ดังนี้

1. ตัวแปรที่ถูกเลือกเข้าสมการสามารถจำแนกกลุ่มและอธิบายความแตกต่างของกลุ่มนักศึกษา จำนวน 11 ตัวแปร

1.1 การรับรู้ลักษณะวิชาชีพการพยาบาล

จากผลการวิจัย พบว่า การรับรู้ลักษณะวิชาชีพการพยาบาลเป็นตัวแปรอันดับแรกที่ใช้ในสมการจำแนกกลุ่ม นักศึกษาที่เลือกและไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล เนื่องจากมีค่าสัมประสิทธิ์คะแนนมาตรฐาน มากที่สุดเท่ากับ 0.52773 และมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นด้านการรับรู้ลักษณะวิชาชีพการพยาบาลของกลุ่มนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล มีค่าเฉลี่ยรวมสูงกว่ากลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล ($\bar{X}_1 = 4.29, \bar{X}_2 = 3.98$) แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาลมีการรับรู้ในลักษณะวิชาชีพการพยาบาลมากกว่านักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล ซึ่งตรงกับทฤษฎีวิเคราะห์ลักษณะ และองค์ประกอบของบุคคล (Trait and Factor Theory) ในหลักการเลือกอาชีพ เรื่องการวิเคราะห์อาชีพว่า บุคคลจะแสวงหาความรู้ด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับอาชีพ เป็นต้นว่า ความรู้เกี่ยวกับลักษณะอาชีพ ความต้องการของตลาดแรงงานเกี่ยวกับอาชีพ ฯลฯ (วิชรี ทรัพย์มี, 2521:15-18) ดังนั้นนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล จึงมีการรับรู้เห็นด้วยอย่างยิ่ง กับรายชื่อในเรื่อง บริการทางการพยาบาลสามารถให้ได้ทั้งในโรงพยาบาลและในชุมชน งานพยาบาลเกี่ยวข้องกับการรักษาพยาบาล บุคคลตั้งแต่แรกเกิดจนถึงวาระสุดท้ายของชีวิต วิชาชีพการพยาบาลสอนให้เป็นคนมีความอดทนมาก สอนให้เป็นคนที่ต้องเสียสละมาก สอนให้เป็นคนมีความรับผิดชอบสูง ซึ่งต่างจากกลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาลที่มีการรับรู้ในระดับเห็นด้วย (ตารางที่ 21) แสดงให้เห็นว่า กลุ่มศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาลมีความเข้าใจลักษณะวิชาชีพการพยาบาลมาก ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ จารุวรรณ ต. สกุล และ ฟารีดา อิบราฮิม (2536) พบว่า นักศึกษาพยาบาลส่วนใหญ่มีความเห็นว่า งานพยาบาลเกี่ยวข้องกับความเจ็บป่วย ช่วยให้ผู้ป่วยพ้นทุกข์ ทรมานจากการเจ็บป่วยนั้น การพยาบาลช่วยให้เกิดการพัฒนาดตนเอง เช่น ฝึกความอดทน การสร้างลักษณะที่ดี รู้จักเสียสละและช่วยเหลือสังคม และจากผลการวิจัยของ อารีย์ สุขก้องวารี (2538) พบว่า นักศึกษาพยาบาลส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อลักษณะวิชาชีพอยู่ในระดับดี วิชาชีพการพยาบาลสอนให้เป็นคน มีเมตตา กรุณา สุภาพอ่อนโยน อดทนและเสียสละ ซึ่งลักษณะวิชาชีพที่กล่าวมานี้ตรงกับ พนม เทพพิทักษ์ (2533) ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแง่คิดการศึกษาพยาบาลไว้ว่า คนในสังคมส่วนใหญ่คาดหวังว่า พยาบาลจะต้องเป็นบุคคลที่ เสียสละ อดทน อ่อนโยน

ไม่เห็น้อยหน้าต่อการดูแลผู้ป่วย และเมื่อพิจารณาถึงกลุ่มนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล พบว่า ส่วนใหญ่มีความตั้งใจจริงที่จะเลือกเข้ามาเรียนวิชาชีพการพยาบาล เพราะดูจากอันดับการเลือกเข้ามาเรียน ส่วนใหญ่เลือกอันดับหนึ่งมีจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 31.33 (ภาคผนวก ง. ตารางที่ 33) และอันดับที่สอบเข้ามาเรียนวิชาชีพการพยาบาล ส่วนใหญ่ติดอันดับที่สาม มีร้อยละ 33.3 ซึ่งแตกต่างจากกลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล ส่วนใหญ่สอบติดอันดับที่สี่ ร้อยละ 44.1 (ตารางที่ 7)

นอกจากนี้ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาสองกลุ่มแสดงการรับรู้ที่เห็นด้วยกับลักษณะวิชาชีพการพยาบาล โดยกลุ่มนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาลมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงกว่ากลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล ได้แก่ ในรายชื่อเรื่อง งานพยาบาลเป็นงานที่มีความสัมพันธ์โดยตรงกับผู้ป่วยและญาติ เป็นงานที่ได้พบปะกับบุคคลทุกระดับชั้น เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการสอน การให้ความรู้ด้านสุขภาพแก่ผู้ป่วยและญาติ เพื่อช่วยส่งเสริมให้ประชาชนมีสุขภาพดี เกี่ยวข้องกับการป้องกันโรค เพื่อช่วยประชาชนให้ปลอดภัยจากโรคและมีสุขภาพดี เกี่ยวข้องกับการฟื้นฟูสภาพผู้ป่วยโดยการส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ป่วยสามารถช่วยเหลือตนเองได้มากที่สุด พยาบาลต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานพยาบาล และต้องได้รับการศึกษาในหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ระดับวิชาชีพ พยาบาลวิชาชีพต้องมีคุณสมบัติที่รับรองโดยกฎหมายวิชาชีพการพยาบาล นอกจากนี้วิชาชีพการพยาบาลส่งเสริมให้มีการพัฒนาการด้านการศึกษา และค้นคว้าอย่างต่อเนื่อง ลักษณะวิชาชีพการพยาบาลส่งเสริมให้พยาบาลทำหน้าที่หลายบทบาทคือ เป็นนักบริหาร นักปฏิบัติการ นักวิชาการ และเป็นที่ปรึกษา ครู ผู้พิทักษ์ผลประโยชน์ผู้ป่วย และผู้ให้การดูแลรักษาพยาบาล ในการปฏิบัติงานต้องร่วมกันเป็นทีม พยาบาลสามารถให้การพยาบาลที่สมบูรณ์แบบโดยการปฏิบัติการพยาบาลเพื่อสนองความต้องการด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคมของผู้ป่วย วิชาชีพการพยาบาลช่วยทำให้เข้าใจชีวิตมนุษย์ได้ดีขึ้น จากที่กล่าวมาแสดงให้เห็นว่า นักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีการรับรู้ที่ดีและถูกต้องในลักษณะวิชาชีพการพยาบาล ซึ่งตรงกับทฤษฎีและเดวิด (Mauksch and David อ้างถึงใน สิวลี ศรีโร, 2534:101-102) อธิบายถึงลักษณะของวิชาชีพการพยาบาลในทำนองเดียวกัน และสอดคล้องกับการศึกษาของ ไบเลย์ (Bailey, 1990) ที่ได้ทำการศึกษารับรู้วิชาชีพการพยาบาลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาเกรด 9 ในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการพยาบาลและบริหารการจัดการ พบว่า คะแนนการรับรู้ของการพยาบาลไม่มีความสัมพันธ์กับการพิจารณาเลือกวิชาชีพการพยาบาลของนักเรียนทั้งหมด อธิบายได้ว่า ถ้านักเรียนมีคะแนนการรับรู้ต่อวิชาชีพการพยาบาลดี ก็ไม่ได้หมายความว่า จะเลือกเรียนวิชาชีพการ

พยาบาล ในทำนองเดียวกันกลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาลมีการรับรู้ที่เห็นด้วยกับลักษณะวิชาชีพการพยาบาล แต่ไม่ได้เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล

ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีการรับรู้อยู่ในระดับที่เห็นด้วยกับลักษณะวิชาชีพการพยาบาลแต่ไม่ถูกต้องคือ ลักษณะงานพยาบาลไม่ส่งเสริมให้มีการพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาและการตัดสินใจ ($\bar{X}_1 = 4.23, \bar{X}_2 = 3.66$) และนักศึกษาสองกลุ่มมีความคิดเห็นอยู่ใน ระดับไม่แน่ใจว่าวิชาชีพการพยาบาลไม่มีเสริภาพเต็มที่ในการปฏิบัติงานพยาบาล ($\bar{X}_1 = 3.29, \bar{X}_2 = 3.02$) เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพบว่ากลุ่มนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาลมีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล มีความเข้าใจไม่ถูกต้องในเรื่อง การพัฒนาความสามารถของพยาบาลในการปฏิบัติงาน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะภาพพจน์ของวิชาชีพในการปฏิบัติงานเบี่ยงเบน และไม่เป็นไปตามบทบาทที่ถูกต้องคาดหวัง เมื่อพิจารณาในแง่การยอมรับจากสังคมแล้ว ประชาชนทั่วไปหรือบุคลากรร่วมงาน มักจะมองพยาบาลในลักษณะผู้ปฏิบัติตามคำสั่งแพทย์ ขาดการพัฒนาความรู้ความสามารถในการพยาบาลผู้ป่วย เหมือนกับที่ เซลเวจย์ (Salvage, 1983 อ้างถึงใน Kiger, 1993) กล่าวว่า พยาบาลมองเห็นพยาบาลด้วยกันเองในฐานะผู้ปฏิบัติหน้าที่ที่มีความชำนาญ แต่สังคมยังมีภาพติดแน่นว่า พยาบาลเป็นเพียงผู้ทำตามคำสั่งแพทย์ นอกจากนี้ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นอยู่ใน ระดับไม่แน่ใจว่าวิชาชีพการพยาบาลไม่จำเป็นต้องศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยกลุ่มนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาลมีความคิดเห็นอยู่ใน ระดับไม่แน่ใจสูงกว่ากลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล ($\bar{X}_1 = 3.35, \bar{X}_2 = 3.17$) ที่เป็นเช่นนี้เนื่องมาจากวิชาชีพการพยาบาลบางแห่งไม่ได้สอบผ่านทบวงมหาวิทยาลัย และจัดแยกสอบต่างหาก อาจทำให้นักศึกษามีความคิดว่า วิชาชีพการพยาบาลด้อยกว่าวิชาชีพอื่น ๆ นอกจากนี้พยาบาลวิชาชีพบางคนแสดงบทบาทเอกลักษณ์เฉพาะตัว (Professional Identity) ไม่ชัดเจนเพียงพอที่จะให้สังคมรับรู้ได้ว่า อยู่ในฐานะพยาบาลระดับวิชาชีพ จึงทำให้นักศึกษามีความคิดเห็นไม่แน่ใจว่าวิชาชีพการพยาบาลต้องศึกษาในระดับอุดมศึกษา และสอดคล้องกับการศึกษาของ สตีเวนส์ และวอล์คเกอร์ (Stevens and Walker, 1993) ได้ทำการศึกษา เรื่องการเลือกอาชีพ : ทำไมวิชาชีพการพยาบาล ไม่ได้รับการเลือกในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความรู้เกี่ยวกับเรื่องการศึกษาพยาบาล ในระดับปริญญาตรี ร้อยละ 69.1 ตระหนักรู้ในการศึกษาระดับประกาศนียบัตร ร้อยละ 72.0 ส่วนในการศึกษาระดับต่อเนื่อง มีความรู้เล็กน้อย ร้อยละ 36.6 แสดงว่า นักเรียนมีการรับรู้ทางการศึกษาในวิชาชีพ

การพยาบาลไม่มากนัก ดังนั้นในทำนองเดียวกันนักศึกษาจึงมีความไม่แน่ใจว่าวิชาชีพการพยาบาล ต้องศึกษาในระดับอุดมศึกษา

จากผลการวิจัยพบว่า การรับรู้ลักษณะวิชาชีพการพยาบาลมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ใน ระดับ เห็นด้วย ในนักศึกษาทั้งสองกลุ่ม แสดงถึงมีการรับรู้ในลักษณะวิชาชีพการพยาบาลดี และมีความสัมพันธ์กับการเลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาลในกลุ่มนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับการเลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล ในกลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล

ดังนั้น ตัวแปรการรับรู้ลักษณะวิชาชีพการพยาบาล จึงมีความสำคัญมากเป็นอันดับหนึ่ง ในการจำแนกกลุ่ม และสามารถอธิบายความแตกต่างของนักศึกษาทั้งสองกลุ่มได้ และเป็นไปตาม สมมติฐานที่กำหนดไว้

1.2 อิทธิพลของครอบครัว

ผลการวิจัย พบว่า อิทธิพลของครอบครัวเป็นตัวแปรอันดับที่ 2 ที่ใช้ในสมการจำแนก กลุ่มนักศึกษาที่เลือกและไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล เนื่องจากมีค่าสัมประสิทธิ์คะแนน มาตรฐาน เท่ากับ 0.47910 และกลุ่มนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาลมีค่าเฉลี่ยความ คิดเห็นด้านอิทธิพลของครอบครัวสูงกว่า กลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล ($\bar{X}_1 = 3.41, \bar{X}_2 = 2.90$) (ตารางที่17) แสดงว่า กลุ่มนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาลได้ รับอิทธิพลจากครอบครัว มีจำนวนมากกว่ากลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล และ เมื่อแปลผลค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ใน ระดับไม่แน่ใจทั้งสองกลุ่ม แสดงว่า นอกจากอิทธิพลของ ครอบครัวแล้ว การเลือกเรียนของนักศึกษามีการพิจารณาด้วยตัวเองและจากปัจจัยอื่น ๆ เป็นองค์ ประกอบด้วย

ผลการวิจัยรายชื่อ พบว่า นักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ใน ระดับเห็น ด้วยในเรื่อง บิดามารดา ญาติพี่น้องหรือผู้ปกครองของข้าพเจ้าสนับสนุนให้เรียนคณะ/วิชาที่ศึกษา อยู่ ($\bar{X}_1 = 4.18, \bar{X}_2 = 3.63$) แสดงว่า นักศึกษาทั้งสองกลุ่มได้รับการสนับสนุนจากบิดา มารดา ญาติพี่น้องหรือผู้ปกครองในการเลือกเรียนครั้งนี้ แต่กลุ่มนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการ

พยาบาลได้รับการสนับสนุนให้เรียนวิชาชีพการพยาบาล มีมากกว่ากลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล ซึ่งตรงกับการศึกษาของ ภักธอำไพ นิพัฒนานนท์ และอำไพวรรณ พุ่มศรีสวัสดิ์ (2538) พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของนักศึกษา ในการเลือกศึกษาต่อสาขาพยาบาล-ศาสตร์ คือ การสนับสนุนของบิดามารดาและผู้ปกครอง มีร้อยละ 29.09 นอกจากนี้ในรายชื่อพบว่า นักศึกษาทั้งสองกลุ่ม แสดงความไม่แน่ใจในเรื่อง บิดามารดา ญาติพี่น้องหรือผู้ปกครอง ต้องการให้เข้าเ้าเรียนในคณะ/วิชาที่ศึกษาอยู่นี้ โดยมีค่าเฉลี่ยกลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาลสูงกว่า กลุ่มนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล ($\bar{X}_2 = 2.90$, $\bar{X}_1 = 2.59$) นั้นหมายถึง บิดามารดา ญาติพี่น้องหรือผู้ปกครองมีความต้องการให้นักศึกษาเลือกเรียนวิชาชีพต่าง ๆ ที่ไม่ใช่วิชาชีพการพยาบาล มีจำนวนมากกว่ากลุ่มนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล ที่เป็นเช่นนี้เพราะปัจจุบันสภาพสังคมเศรษฐกิจเปลี่ยนไป มีความเจริญก้าวหน้าทางการศึกษามากขึ้น มีวิชาชีพต่าง ๆ ที่น่าสนใจเกิดขึ้นมาก เช่น คอมพิวเตอร์ อาชีพทางนิเทศศาสตร์ วิศวกร ฯลฯ ซึ่งอาชีพเหล่านี้มีรายได้ดี และเป็นที่ยอมรับของสังคม ส่วนวิชาชีพการพยาบาลถึงจะอยู่ในความต้องการของสังคมก็ตาม แต่ลักษณะงานพยาบาลเป็นงานบริการ เสียสละให้ผู้อื่น ทำงานอยู่ในบรรยากาศความทุกข์ทรมาน ความเจ็บป่วย เสี่ยงต่อการติดโรค มีการทำงานยามวิกาล ทำให้คุณภาพชีวิตได้รับผลกระทบ เป็นเหตุให้บิดามารดา ญาติพี่น้อง หรือผู้ปกครองบางคนไม่ต้องการให้นักศึกษาเลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล

นักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ใน ระดับไม่แน่ใจ ในรายชื่อเรื่อง บิดามารดา ญาติพี่น้อง หรือผู้ปกครองของข้าพเจ้าเป็นผู้ให้คำแนะนำในการเลือกคณะ/วิชาที่ศึกษาอยู่นี้ ($\bar{X}_1 = 3.31$, $\bar{X}_2 = 2.93$) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยทำให้ทราบว่า กลุ่มนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล ได้รับคำแนะนำจากบิดามารดา ญาติพี่น้อง หรือผู้ปกครองให้เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล มีจำนวนมากกว่ากลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล แสดงให้เห็นว่า อิทธิพลของครอบครัวมีส่วนเกี่ยวข้องกับนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ รอลินส์และคณะ (Rawlins et al., 1991) พบว่า อิทธิพลของครอบครัวพบมากที่สุดว่า เป็นองค์ประกอบที่มีส่วนในการตัดสินใจเลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล ที่เป็นเช่นนี้เนื่องมาจาก ครอบครัวเป็นสถาบันแห่งแรกที่นักศึกษามีความใกล้ชิดมากที่สุด ดังนั้นกระบวนการตัดสินใจเลือกเรียนของนักศึกษาจึงมีความสัมพันธ์กับพื้นฐานครอบครัว ซึ่งตรงกับกรอสแมน และนอร์ททรอป (Grossman and Northrop, 1993) ศึกษาหาความสัมพันธ์ของคะแนนความคิดเห็นวิชาชีพการพยาบาลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า ในด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง

มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับคะแนนความคิดเห็นของนักเรียน ($p < .0001$)

การที่นักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ใน ระดับไม่แน่ใจ ในเรื่อง บิดา มารดา ญาติพี่น้อง หรือผู้ปกครองไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกเรียน ในคณะ/วิชาที่ศึกษา อยู่นี้ แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาเลือกเรียนตามความต้องการของตัวเอง ร่วมกับอิทธิพลของ ครอบครัวร่วมด้วย ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเลือกอาชีพของซูเปอร์ (Super, 1953 อ้างถึง ใน ไพเราะ เอี่ยมสุรีย์, 2538) เขียนไว้ข้อหนึ่งว่า "อาชีพที่บุคคลเลือกเกี่ยวข้องกับความสนใจ ค่านิยม ความต้องการ และอิทธิพลของบิดามารดา หรือผู้ปกครอง" และในรายชื่อเรื่อง บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง เป็นผู้เลือกคณะ/วิชาที่เข้าศึกษาอยู่นี้ พบว่า กลุ่มนักศึกษาที่เลือก เรียนวิชาชีพการพยาบาล มีค่าเฉลี่ยอยู่ใน ระดับไม่แน่ใจ ($\bar{X}_1 = 2.54$) ส่วนกลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาลมีค่าเฉลี่ยอยู่ใน ระดับไม่เห็นด้วย ($\bar{X}_2 = 2.18$) แสดงให้เห็น ชัดเจนว่า อิทธิพลของครอบครัวในกลุ่มนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล มีสูงกว่ากลุ่ม นักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล และสอดคล้องกับการศึกษาของ จารุวรรณ ต.สกุล และ ฟาริดา อิบราฮิม (2536) พบว่า นักศึกษาร้อยละ 16.58 เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล เพราะได้รับการผลักดันชักจูง จากพ่อแม่ ผู้ปกครอง ญาติพี่น้อง และบุคคลในครอบครัว

ดังนั้นจะเห็นว่า อิทธิพลของครอบครัว เป็นตัวแปรที่มีความสำคัญและเป็นตัวแปรที่ใช้ ในการจำแนกกลุ่มนักศึกษา และอธิบายความแตกต่างของนักศึกษาทั้งสองกลุ่มได้ดี และเป็นไปตามสมมุติฐานที่กำหนดไว้

1.3 รายได้รวมของบิดาและมารดา

ผลการวิจัย พบว่า รายได้รวมของบิดาและมารดาเป็นตัวแปรต้นอันดับที่ 3 ที่ใช้ในสมการ จำแนก กลุ่มนักศึกษาที่เลือกและไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล เนื่องจากมีค่าสัมประสิทธิ์ คะแนนมาตรฐานเท่ากับ -0.35236 และนักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีรายได้รวมของบิดาและมารดาแตกต่างกัน กล่าวคือ กลุ่มนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล มีรายได้รวมของบิดาและมารดา เฉลี่ยต่อเดือน 14,204.68 บาท ส่วนกลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล มีรายได้รวมของบิดาและมารดาเฉลี่ยต่อเดือน 24,450.00 บาท และเมื่อพิจารณาเป็นระดับรายได้ โดย เปรียบเทียบจาก อัตราร้อยละของครัวเรือน จำแนกตามชั้นของรายได้ประจำ เฉลี่ยต่อเดือนต่อ

ครัวเรือน พ.ศ. 2535 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี, 2537:382) ผลการวิจัยพบว่า รายได้รวมของบิดาและมารดา ในกลุ่มนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล ส่วนใหญ่ร้อยละ 41.8 มีรายได้รวมของบิดาและมารดาอยู่ระหว่าง 6,000-12,999 บาท จัดเป็นรายได้ปานกลาง และพบน้อยที่สุด ร้อยละ 19.2 มีรายได้รวมของบิดาและมารดาต่ำกว่า 5,999 บาท จัดเป็นรายได้ต่ำ (ตารางที่ 14) จะเห็นว่ารายได้รวมของบิดาและมารดาของกลุ่มนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาลอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำถึงปานกลาง ส่วนกลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล ส่วนใหญ่ร้อยละ 38.4 มีรายได้รวมของบิดาและมารดามากกว่า 30,000 บาท จัดเป็นรายได้สูงมาก และพบน้อยที่สุด ร้อยละ 5.1 มีรายได้รวมของบิดาและมารดาต่ำกว่า 5,999 บาท จัดเป็นรายได้ต่ำ (ตารางที่ 14) จะเห็นว่ารายได้รวมของบิดาและมารดาของกลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล มีเศรษฐฐานะร่ำรวยกว่ากลุ่มนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ไพเราะ เอี่ยมสุรีย์ (2538) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกหรือไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาลของนักเรียนชั้นมัธยมปลาย ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า รายได้รวมของครอบครัวที่เลือกเรียนและไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 กล่าวคือ นักเรียนที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล ส่วนใหญ่มีฐานะยากจนเนื่องจากรายได้ครอบครัวอยู่ต่ำกว่า 5,000 บาท/เดือน และอยู่ระหว่าง 5,001-10,000 บาท/เดือน มีร้อยละ 5.4 และ 5.1 ตามลำดับ ส่วนนักเรียนที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล ส่วนใหญ่มีรายได้รวมของครอบครัวอยู่ระดับ 5,001-10,000 บาท/เดือน และ 10,000 - 20,000 บาท/เดือน มีร้อยละ 16.69 และ 13.63 ตามลำดับ และสอดคล้องกับการศึกษาของ ไชแสง ชาศิริ (2527) วิจารณ์วรรณศัพท์ และสุนันท์ สัจจรวงษ์พนา (2535) พบว่า นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 ส่วนใหญ่บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง มีรายได้ต่อเดือนต่ำและยากจน จะเห็นว่า นักศึกษาที่มีเศรษฐฐานะของครอบครัวต่ำเหล่านี้เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล อาจเป็นเพราะค่าใช้จ่ายในการเรียนวิชาชีพการพยาบาลไม่สูงนัก และวิชาชีพการพยาบาลกำลังเป็นที่ต้องการของสังคม เมื่อสำเร็จแล้วมีงานให้เลือกทำได้หลายทาง มีรายได้มากช่วยยกสภาพครอบครัวให้มีฐานะดีขึ้น ดังนั้นนักศึกษาจึงมีการพิจารณารายได้ของผู้ปกครองในการตัดสินใจเลือกเรียนแต่ละวิชาชีพ ซึ่งผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาที่เลือกเรียนและไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล ส่วนใหญ่มีการพิจารณารายได้รวมของบิดาและมารดา มีส่วนเกี่ยวข้องกับ การตัดสินใจเลือกเรียน ร้อยละ 52.5 และ 66.1 ตามลำดับ (ตารางที่ 14) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ เบนโทร (Brendtro, 1992) ศึกษาเหตุผลของนักเรียนพยาบาลเกี่ยวกับการเลือกอาชีพและองค์ประกอบเกี่ยวกับการตัดสินใจ พบว่านักเรียน

พยาบาล 2 ใน 3 มีความตั้งใจในการเลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล เนื่องจากค่าใช้จ่ายในการศึกษาวิชาชีพการพยาบาลสูง ซึ่งตรงกับทฤษฎีการเลือกอาชีพของ กิ้นซ์เบิร์ก อธิบายไว้ว่าในการเลือกอาชีพมีข้อจำกัดที่ควรพิจารณา คือ สภาพของครอบครัวที่มีรายได้ต่ำ (Ginzberg, 1970 cited by Tolbert, 1974:39-40)

ดังนั้น รายได้รวมของบิดาและมารดาจึงมีความสำคัญต่อการตัดสินใจเลือกเรียนของนักศึกษา และใช้เป็นตัวแปรในการจำแนกกลุ่ม และสามารถอธิบายความแตกต่างในกลุ่มนักศึกษาที่เลือกและไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาลได้ และเป็นไปตามสมมุติฐานที่กำหนดไว้

1.4 ระดับการศึกษาของบิดา

ผลการวิจัย พบว่า ระดับการศึกษาของบิดาเป็นตัวแปรที่มีค่าสัมประสิทธิ์คะแนนมาตรฐานเท่ากับ -0.24902 และจัดเป็นตัวแปรอันดับที่ 4 ที่ใช้ในสมการจำแนกกลุ่มนักศึกษาที่เลือกและไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล พบว่า กลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาลมีระดับชั้นการศึกษาของบิดาส่งกว่ากลุ่มนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล ($\bar{X}_2 = 2.32, \bar{X}_1 = 1.91$) กล่าวคือ กลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล มีค่าเฉลี่ยระดับการศึกษาของบิดาตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษา ถึงระดับชั้นอาชีวศึกษา ส่วนกลุ่มนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล มีค่าเฉลี่ยระดับการศึกษาของบิดาตั้งแต่ระดับชั้นประถม ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษา และพบว่า กลุ่มนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล มีบิดาที่มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษา มากที่สุด ร้อยละ 51.5 รองลงมาคือ มัธยมศึกษา อุดมศึกษา และอาชีวศึกษา ร้อยละ 19.9 17.2 และ 10.4 ตามลำดับ ส่วนกลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล มีบิดาที่มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษา มากที่สุด ร้อยละ 36.6 รองลงมาคือ อุดมศึกษา มัธยมศึกษา และอาชีวศึกษา ร้อยละ 27.4 20.5 และ 14.9 ตามลำดับ ส่วนใหญ่ไม่ได้รับการศึกษามีจำนวนน้อยมากทั้งสองกลุ่ม (ตารางที่ 8) แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาลมีระดับการศึกษาของบิดาส่งกว่ากลุ่มนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาลไม่มาก และต่างกับผลการวิจัยของ ไพเราะ เอี่ยมสุรีย์ (2538) พบว่า กลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมปลายที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล เขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ มีบิดามีการศึกษาสูงสุดอยู่ในระดับชั้นประถมสี่หรือต่ำกว่า มีจำนวนมากที่สุดร้อยละ 7.15 และในกลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมปลายที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล พบว่าบิดามีการศึกษาสูงสุดอยู่ในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่ามี

จำนวนมากที่สุดร้อยละ 24.12 ที่ได้ผลเช่นนี้เนื่องมาจากศึกษาในจำนวนประชากรที่น้อยกว่ามาก และศึกษาเฉพาะจังหวัดเชียงใหม่เพียงจังหวัดเดียว ซึ่งต่างจากการวิจัยครั้งนี้ ศึกษาจากบิดา ของนักศึกษาใน 4 ภาค ใน 71 จังหวัด จึงได้ผลการศึกษาที่แตกต่างกัน

ผลการวิจัย พบว่า ระดับการศึกษาของบิดามีส่วนเกี่ยวข้องกับ การตัดสินใจเลือก เรียนในกลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล มีจำนวนมากกว่ากลุ่มนักศึกษาที่เลือก เรียนวิชาชีพการพยาบาล ร้อยละ 71.4 และ 57.6 ตามลำดับ และผลการศึกษานี้สอดคล้อง กับผลการวิจัยของ มารศรี กองเกตุ (2524) ฟลินท์ (Flint, 1992 อ้างถึงใน ไพเราะ เอี่ยมสุรีย์, 2538) พบว่า ระดับการศึกษาของบิดามีความสัมพันธ์กับการเลือกเรียนของบุตร กล่าว คือ กลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาลส่วนใหญ่บิดามีระดับการศึกษาสูง ส่วนมาก จะมีฐานะทางสังคม และเศรษฐกิจดี ดังนั้นจึงมีค่านิยมที่จะให้บุตรเลือกเรียนวิชาชีพที่สูงกว่าตน มีรายได้ดี มีความก้าวหน้ามั่นคง มีเกียรติในสังคม และประสบความสำเร็จในการเรียน แต่ อาจจะไม่สนับสนุนให้เรียนวิชาชีพการพยาบาล เพราะเห็นว่าเป็นงานหนัก มีสภาพการทำงาน ไม่ดีนัก เงินเดือนไม่เหมาะสมกับงาน กลัวบุตรจะติดโรค ส่วนกลุ่มนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพ การพยาบาลมีการพิจารณาระดับการศึกษาของบิดา ส่วนใหญ่บิดามีระดับการศึกษาต่ำถึงปานกลาง และมักจะมีฐานะทางสังคม และเศรษฐกิจยากจนถึงปานกลาง ดังนั้นจึงมีการพิจารณาเลือกเรียน วิชาชีพการพยาบาล ด้วยเหตุผล ค่าใช้จ่ายในการเรียนไม่สูงมาก และสำเร็จแล้วมีงานให้ทำทันที สามารถมีรายได้มากที่จะเลี้ยงครอบครัวได้ และเป็นวิชาชีพที่มีประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม เป็นที่พึงของครอบครัวได้

ดังนั้นจะเห็นว่า ระดับการศึกษาของบิดา เป็นตัวแปรจำแนกกลุ่มที่มีความสำคัญ รองลงมาอีกตัวหนึ่งที่สามารถอธิบายความแตกต่างของนักศึกษาทั้งสองกลุ่มได้ และเป็นไปตาม สมมุติฐานที่กำหนดไว้

1.5 การมีประสบการณ์ดูแลผู้เจ็บป่วย

จากผลการวิจัย พบว่า การมีประสบการณ์ดูแลผู้เจ็บป่วยเป็นตัวแปรอันดับที่ 5 ที่ใช้ใน สมการจำแนกกลุ่มนักศึกษาที่เลือกและไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล เนื่องจากมีค่าสัมประสิทธิ์ คะแนนมาตรฐาน เท่ากับ 0.24210 เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยการมีประสบการณ์ดูแลผู้

เจ็บป่วย พบว่า กลุ่มนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาลมีประสบการณ์ดูแลผู้เจ็บป่วย มากกว่ากลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล ($\bar{X}_1 = 0.60$, $\bar{X}_2 = 0.40$) และพบว่านักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล ส่วนใหญ่ ร้อยละ 59.6 เคยมีประสบการณ์ดูแลผู้เจ็บป่วย ส่วนกลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล ส่วนใหญ่ ร้อยละ 59.8 ไม่เคยมีประสบการณ์ดูแลผู้เจ็บป่วย (ตารางที่ 15) แสดงให้เห็นว่า การมีประสบการณ์ดูแลผู้เจ็บป่วยเป็นประสบการณ์ที่พบในกลุ่มนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาลมากกว่า กลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล และนักศึกษาทั้งสองกลุ่ม เลือกตอบในทำนองเดียวกันว่า การมีประสบการณ์ดูแลผู้เจ็บป่วยไม่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล โดยพบในกลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล มีจำนวนสูงกว่า กลุ่มนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล ร้อยละ 81.5 และ 51.9 ตามลำดับ หรือกล่าวอีกทางหนึ่งว่า การมีประสบการณ์ดูแลผู้เจ็บป่วยมีผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล ในกลุ่มนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาลมีมากกว่ากลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล ร้อยละ 48.1 และ 18.1 ตามลำดับ การที่นักศึกษามีประสบการณ์ดูแลผู้เจ็บป่วยก่อนเข้าเรียน ถือว่าเป็นประสบการณ์ตรงในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลมาบ้างแล้ว ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการเรียนวิชาชีพการพยาบาล

นักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ดูแลผู้เจ็บป่วยมากกว่าครั้งหนึ่งของกลุ่ม และสอดคล้องกับการศึกษาของ วิลเลียมสัน (Williamson, 1990) และรอลินส์ และคณะ (Rawlins, et al., 1991) พบว่า องค์ประกอบที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาลคือ การมีประสบการณ์ดูแลผู้เจ็บป่วย และการมีประสบการณ์โดยตรงต่อการปฏิบัติงานพยาบาลจากการเจ็บป่วยหรือต้องดูแลญาติที่เจ็บป่วย และจากผลการวิจัยของ สตีเวนส์ และวอล์คเกอร์ (Stevens and Walker, 1993) พบว่า ประสบการณ์ในอดีตกับพยาบาลและคนเจ็บป่วย การได้รับรู้บุคลิกลักษณะของพยาบาล การดูแลคนเจ็บป่วย การมีสมาชิกในครอบครัวเป็นพยาบาล และการอาศัยอยู่กับคนเจ็บป่วยหนัก มีค่านัยสำคัญทางสถิติที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล

ดังนั้น ตัวแปรการมีประสบการณ์ดูแลผู้เจ็บป่วยจัดเป็นตัวแปรที่ใช้ในการจำแนกกลุ่มนักศึกษา และสามารถอธิบายความแตกต่างของนักศึกษาทั้งสองกลุ่มได้ มีความสำคัญรองลงมา และเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

1.6 การรับรู้ความก้าวหน้าในวิชาชีพการพยาบาล

ผลการวิจัย พบว่า การรับรู้ความก้าวหน้าในวิชาชีพการพยาบาล เป็นตัวแปรอันดับที่ 6 ที่ใช้ในสมการจำแนกกลุ่มนักศึกษาที่เลือกและไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล เนื่องจากมีค่าสัมประสิทธิ์คะแนนมาตรฐานเท่ากับ 0.17118 เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยความคิดเห็น ด้านการรับรู้ความก้าวหน้าในวิชาชีพการพยาบาลของกลุ่มนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล พบว่า มีการรับรู้สูงกว่ากลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล ($\bar{X}_1 = 3.69$, $\bar{X}_2 = 3.40$) และกลุ่มนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นด้านการรับรู้ความก้าวหน้าในวิชาชีพการพยาบาลอยู่ใน ระดับเห็นด้วย ส่วนกลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาลมีค่าเฉลี่ยในเรื่องนี้อยู่ใน ระดับไม่แน่ใจ (ตารางที่ 23) แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาลมีความสนใจในวิชาชีพการพยาบาลมาก ดังนั้น จึงศึกษาหาข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับความก้าวหน้าในเรื่อง เงินเดือน ตำแหน่งหน้าที่การงาน การลาศึกษาต่อ รวมทั้งสวัสดิการต่าง ๆ ที่ได้รับ หรืออาจจะได้รับคำแนะนำจากครู-อาจารย์แนะแนว หรือจากพยาบาลทำให้นักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล มีความรู้ความเข้าใจในความก้าวหน้าของวิชาชีพการพยาบาลมากกว่า กลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล

ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ใน ระดับที่เห็นด้วย ในรายชื่อว่า วิชาชีพการพยาบาลมีความก้าวหน้าและทัดเทียมกับวิชาชีพอื่น ๆ ในการศึกษาต่อถึงระดับปริญญาเอก พยาบาลที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนมากในเรื่อง การศึกษาต่อในหลักสูตรพยาบาลเฉพาะทาง ความรู้ทางวิชาชีพการพยาบาลช่วยให้พยาบาลมีโอกาสดำเนินการสนับสนุนในการศึกษาต่อสูงขึ้นในหลายสถาบันทั้งในประเทศและต่างประเทศ จะเห็นว่า นักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีการรับรู้ความก้าวหน้าทางการศึกษาต่อในวิชาชีพการพยาบาลเป็นอย่างดี และพบว่า นักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ใน ระดับไม่แน่ใจ ในรายชื่อว่า ปัจจุบันพยาบาลที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลมีโอกาสก้าวหน้าในการเลื่อนตำแหน่งมีมากขึ้น พยาบาลที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลไม่ได้รับการส่งเสริมในการลาศึกษาต่อในระดับปริญญาโท แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีการรับรู้ว่าพยาบาลที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาล มีความก้าวหน้าในการเลื่อนตำแหน่งมีน้อย และไม่ค่อยได้รับการสนับสนุนในการลาศึกษาต่อในระดับปริญญาโท ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ไม่มีกรอบอัตราที่จะเลื่อนตำแหน่ง และพยาบาลขาดแคลน จึงไม่สามารถให้ลาศึกษาได้ ซึ่งสอดคล้องกับ สายหยุด นิยมวิภาค และคณะ (2537) ได้สำรวจ

ข้อมูลปัญหาและความคิดเห็นเกี่ยวกับวิชาชีพการพยาบาล ไปที่สถานบริการ และสถานศึกษาทางการพยาบาล กระทรวงสาธารณสุขในภาคต่าง ๆ พบว่า ความก้าวหน้าและความเป็นธรรมในการเลื่อนตำแหน่งมีน้อย เนื่องจากการพิจารณาไม่เหมาะสม ไม่มีกรอบอัตราให้เลื่อนตำแหน่ง การพิจารณาผลงานวิชาการเข้ามา ความก้าวหน้าในการศึกษาอบรมมีน้อย เนื่องจากไม่มีผู้ปฏิบัติงาน และเมื่อลาศึกษาต่อไม่เลื่อนเงินเดือน และไม่จ่ายเงินบำรุงการศึกษาให้

นอกจากนี้ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีการรับรู้ที่แตกต่างกันโดยกลุ่มนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ใน ระดับเห็นด้วย ส่วนกลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ใน ระดับไม่แน่ใจ ในรายชื่อว่า วิชาชีพการพยาบาลไม่มีความก้าวหน้าในการเลื่อนตำแหน่งเท่ากับวิชาชีพอื่น ๆ วิชาชีพการพยาบาลมีความก้าวหน้าในการเลื่อนขึ้นเงินเดือนเท่ากับวิชาชีพอื่น ๆ วิชาชีพการพยาบาลส่งเสริมให้พยาบาลทำวิจัยทางการพยาบาล วิชาชีพการพยาบาลมีสวัสดิการดี ปัจจุบันพยาบาลไม่มีโอกาสไปทำงานต่างประเทศ จะเห็นว่า กลุ่มนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาลมีการรับรู้ความก้าวหน้าในวิชาชีพการพยาบาลมากกว่า กลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล โดยรับรู้ว่า ปัจจุบันวิชาชีพการพยาบาลมีความก้าวหน้าในการเลื่อนตำแหน่งและเงินเดือนเท่ากับวิชาชีพอื่น ๆ จะเห็นว่าพยาบาลส่วนใหญ่มีการเขียนผลงานวิชาการเพื่อขอเลื่อนระดับตำแหน่งและเงินเดือน และมีการพัฒนาส่งเสริมให้พยาบาลทำงานวิจัยเพิ่มขึ้นโดยจัดอบรมให้ความรู้เรื่องวิจัยทางการพยาบาล ส่วนเรื่องพยาบาลไม่มีโอกาสไปทำงานต่างประเทศนั้น ในปัจจุบันยังไปทำงานได้ แต่ไม่มีผู้นิยมไปเท่าที่ควรเนื่องจากวิชาชีพการพยาบาลเป็นที่ต้องการของสังคมและประเทศไทยกำลังประสบปัญหาการขาดแคลนพยาบาล ทั้งในภาคโรงพยาบาลของรัฐ และภาคโรงพยาบาลของเอกชน (กองแผนงาน ปลัดทบวงมหาวิทยาลัย, 2535:32) ดังนั้นพยาบาลสามารถมีรายได้สูงจากการปฏิบัติงานในโรงพยาบาลของรัฐ และโรงพยาบาลของเอกชน นอกจากนี้ยังมีสวัสดิการที่ดีให้ด้วย

ดังนั้น การรับรู้ความก้าวหน้าในวิชาชีพการพยาบาล จัดเป็นตัวแปรที่ใช้ในการจำแนกกลุ่ม และเป็นตัวแปรที่สามารถอธิบายความแตกต่างของนักศึกษาทั้งสองกลุ่มได้ และเป็นไปตามสมมุติฐานที่กำหนดไว้

1.7 อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน

ผลการวิจัย พบว่า อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน เป็นตัวแปรที่มีค่าสัมประสิทธิ์คะแนนมาตรฐาน เท่ากับ -0.12473 และจัดเป็นตัวแปรอันดับที่ 9 ที่ใช้ในสมการจำแนกกลุ่มนักศึกษาที่เลือกและไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน พบว่า กลุ่มนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่ากลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล ($\bar{X}_1 = 1.72, \bar{X}_2 = 1.81$) และค่าเฉลี่ยความคิดเห็นด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนอยู่ในระดับไม่เห็นด้วย (ตารางที่ 18) แสดงว่า อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนไม่ได้มีส่วนต่อการเลือกเรียนในนักศึกษาทั้งสองกลุ่ม บ่งบอกถึง นักศึกษามีการตัดสินใจเลือกเรียนด้วยตนเอง และมีองค์ประกอบอื่น ๆ พิจารณาในการเลือกเรียน

เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า คะแนนเฉลี่ยในกลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาลมีสูงกว่ากลุ่มนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล และมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็น อยู่ในระดับไม่เห็นด้วย ในรายชื่อเรื่อง นักศึกษาเลือกเรียนตามเพื่อนสนิท เลือกตามคำแนะนำหรือชักชวนของเพื่อน หรือรุ่นพี่ที่เรียนอยู่ก่อน เลือกตามความต้องการของเพื่อน แสดงว่า อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนที่กล่าวมา ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ การตัดสินใจเลือกเรียน และนักศึกษามีความต้องการเลือกเรียนด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ไพเราะ เอี่ยมสุรีย์ (2538) พบว่า เกี่ยวกับด้านบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเรียน นักเรียนชั้นมัธยมปลายที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล มีการตัดสินใจเลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาลด้วยตนเอง และสอดคล้องกับทฤษฎีการเลือกอาชีพของ ฮ็อปพ็อค (Hoppock, 1976) ว่า "ความต้องการของบุคคลจะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพของเขา แม้ว่าการรับรู้เกี่ยวกับอาชีพของบุคคลยังไม่ชัดเจนก็ตาม" แสดงให้เห็นว่า นักศึกษามีความเชื่อมั่นในตัวเองสูง จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทำให้ทราบว่ากลุ่มนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล มีความมั่นใจในตัวเองต่อการเลือกเรียนสูงกว่ากลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล

มีข้อขัดแย้งในผลการวิจัยทางด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนคือในรายชื่อ (ตาราง 18 ข้อที่ 5) เรื่อง กลุ่มเพื่อนไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ การตัดสินใจเลือกเรียนของข้าพเจ้า พบว่า ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับไม่เห็นด้วย ($\bar{X}_1 = 2.04, \bar{X}_2 = 2.15$) แสดงว่า แท้จริงกลุ่มเพื่อนมีส่วนเกี่ยวข้องกับ การตัดสินใจเลือกเรียน ซึ่งผลที่ได้เกิดการขัดแย้งกับรายชื่ออื่น ๆ ที่เป็นเช่นนี้เพราะ

อาจเกิดความเข้าใจในข้อความที่ไม่ชัดเจน หรือเกิดจากการตั้งคำถามในรายชื่ออื่น ๆ ที่ไม่เหมาะสม หรือมีฉะนั้นก็เกิดจากคณะ/วิชาที่นักศึกษาเลือกเรียนอยู่นั้น เป็นคณะ/วิชา ที่ไม่ได้อยู่ในความนิยมอย่างสูง เช่น วิศวกรรม นิเทศศาสตร์ จึงทำให้อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนไม่มีอิทธิพลไป

จากการศึกษาของ เคอสเตน และคณะ (Kersten, et al., 1991) เมนเดส และหลุยส์ (Mendez and Louis, 1991) และรอลินส์ และคณะ (Rawlins et al., 1991) พบว่า บุคคลที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล พบมากที่สุดได้แก่ อิทธิพลของครอบครัว รองลงมาคือ กลุ่มเพื่อน จะเห็นว่ากลุ่มเพื่อนมีความสำคัญมาก เพราะเป็นวัยรุ่น และวัยเดียวกันกับนักศึกษาย่อมมีความเข้าใจซึ่งกันและกันดี มีวิถีชีวิตที่ไม่แตกต่างกันมาก ดังนั้นแนวคิดในการเลือกเรียนของกลุ่มเพื่อน น่าจะมีอิทธิพลต่อนักศึกษา

ดังนั้นจะเห็นว่า อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนใช้อธิบายความแตกต่างของนักศึกษาทั้งสองกลุ่มได้ แต่มีความสำคัญน้อยลงไป และจัดเป็นตัวแปรที่ใช้จำแนกกลุ่มนักศึกษาได้ และเป็นไปตามสมมุติฐานที่กำหนดไว้

1.8 อาชีพของบิดาที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ

ผลการวิจัยพบว่า อาชีพของบิดาที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ เป็นตัวแปรอันดับที่ 8 ที่ใช้ในการจำแนกกลุ่มนักศึกษาที่เลือกและไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล โดยมีค่าสัมประสิทธิ์คะแนนมาตรฐานเท่ากับ 0.11914 เมื่อพิจารณาอาชีพของบิดาตามลักษณะอาชีพ แบ่งเป็น อาชีพที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพและอาชีพไม่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ พบว่า อาชีพของบิดาที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพในกลุ่มนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาลมีจำนวนน้อยมาก และมีจำนวนมากกว่านักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล ร้อยละ 2.3 และ 1.2 ตามลำดับ (7 และ 4 คน) (ตารางที่ 10) จะเห็นว่า เมื่อมีการเปรียบเทียบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพกับอาชีพไม่เกี่ยวข้องกับสุขภาพย่อมมีความแตกต่างกันมากเป็นธรรมดา เพราะอาชีพที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพมีเพียงไม่กี่อาชีพเท่านั้น ส่วนอาชีพไม่เกี่ยวข้องกับสุขภาพมีเป็นจำนวนมาก ในผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า บิดามีอาชีพที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพเพียง 4 อาชีพคือ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข แพทย์ ผู้ช่วยพยาบาล ทันตแพทย์ ส่วนบิดามีอาชีพไม่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ พบ 20 อาชีพ ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ กรอสแมน และนอร์ทรอป (Grossmann and Northrop, 1993) พบว่า นักเรียนเกรด 10

และ 11 จำนวน 503 คน มีนักเรียน ร้อยละ 25 มีการพิจารณาเลือกวิชาชีพการพยาบาล และมีนักเรียนร้อยละ 2 มีบิดาเป็นพยาบาล และนักเรียนร้อยละ 4 มีบิดาอาชีพเกี่ยวข้องกับสุขภาพ จะเห็นว่า ในกลุ่มนักเรียนที่มีการพิจารณาเลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล มีบิดามีอาชีพที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ มีจำนวนน้อยมาก ซึ่งไม่แตกต่างจากผลงานวิจัยที่ได้นี้

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล เลือกตอบว่า อาชีพของบิดามีส่วนเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกเรียน คิดเป็นร้อยละ 38.0 และเป็นอาชีพที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ ร้อยละ 1.7 (5 คน) (ตารางที่ 11) ได้แก่อาชีพ แพทย์ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข และผู้ช่วยพยาบาล ส่วนกลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล เลือกตอบว่า อาชีพของบิดามีส่วนเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกเรียน ร้อยละ 22.3 และเป็นอาชีพเกี่ยวข้องกับสุขภาพ ร้อยละ 0.6 (2คน) ได้แก่อาชีพ แพทย์ ทันตแพทย์ จะเห็นว่า อาชีพของบิดาที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพในกลุ่มนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล มีมากกว่ากลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล และมีส่วนเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจมากกว่า ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากได้รับคำนิยาม หรือได้รับการปลูกฝังให้เลือกเรียนอาชีพที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพว่า เป็นอาชีพที่ดี มีประโยชน์ ได้ใช้ความรู้ ช่วยเหลือคนเจ็บป่วย มีประโยชน์ต่อตนเองและครอบครัว จึงทำให้เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล ส่วนนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล และมีบิดาอาชีพ แพทย์ ทันตแพทย์ ก็อาจจะมีการตัดสินใจเลือกเรียนตามอย่างอาชีพของบิดา เหมือนกับที่ ฟาเรอ (Farer อ้างถึงใน สุชา จันทน์เอม, 2527) อธิบายไว้ว่า ความสนใจและการได้เห็นแบบอย่างเป็นปัจจัยพื้นฐาน ดังนั้น จึงเลือกสอบไว้อันดับต้น แต่สอบไม่ได้จึงต้องเรียนในอันดับที่ติดที่ไม่ใช่วิชาชีพการพยาบาล และนักศึกษาก็ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล โดยอาจมีเหตุผลว่า ไม่ชอบงานพยาบาล ไม่ชอบพบคนตาย ฯลฯ

ดังนั้น ตัวแปรอาชีพของบิดาที่มีลักษณะเกี่ยวข้องกับสุขภาพ จึงใช้เป็นตัวแปรจำแนกกลุ่ม และสามารถอธิบายความแตกต่างของกลุ่มนักศึกษาที่เลือกและไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาลได้ และเป็นไปตามสมมุติฐานที่กำหนดไว้.

1.9 อธิพจน์ของครู-อาจารย์แนะแนว

ผลการวิจัย พบว่า อธิพจน์ของครู-อาจารย์แนะแนว มีค่าสัมประสิทธิ์คะแนนมาตรฐาน

เท่ากับ -0.10757 จัดเป็นตัวแปรอันดับที่ 9 ที่ใช้ในสมการจำแนกกลุ่มนักศึกษาที่เลือกและไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นด้านอิทธิพลของครู-อาจารย์แนะแนวในกลุ่มนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล สูงกว่ากลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล ($\bar{X}_1 = 3.36$, $\bar{X}_2 = 3.23$) และค่าเฉลี่ยความคิดเห็นด้านอิทธิพลของครู-อาจารย์แนะแนว ของนักศึกษาทั้งสองกลุ่มอยู่ใน ระดับไม่แน่ใจ (ตารางที่ 19) แสดงว่านักศึกษาได้รับการแนะแนวจากครู-อาจารย์อยู่ในระดับปานกลาง ก่อนที่จะมาเรียนในแต่ละวิชาชีพ จากค่าเฉลี่ย ทำให้ทราบว่า นักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาลได้รับอิทธิพลจากครู-อาจารย์แนะแนวมากกว่ากลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล

เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า นักศึกษาทั้งสองกลุ่ม มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับ เห็นด้วย ในรายชื่อเรื่อง ครูหรืออาจารย์แนะแนวในโรงเรียน ให้คำปรึกษาแนะแนวอาชีพต่าง ๆ ช่วยให้ความเข้าใจตนเองต่อการเลือกเรียน และได้มีการจัดให้นักเรียนทำแบบทดสอบความสามารถ ความถนัด ความสนใจในอาชีพ ช่วยให้นักเรียนเลือกอาชีพได้ดีขึ้น แสดงว่า นักศึกษาทั้งสองกลุ่มเคยได้รับการแนะแนว หรือได้รับคำปรึกษามาแล้วเป็นอย่างดี ส่วนค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ใน ระดับไม่แน่ใจ ในรายชื่อเรื่อง ครู-อาจารย์ ได้เชิญวิทยากรมาบรรยายเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ ให้นักเรียนฟัง ทำให้ได้รับความรู้ความเข้าใจในอาชีพรวมทั้งการจัดนิทรรศการการศึกษาต่อและอาชีพ พร้อมทั้งแจกเอกสารแผ่นพับ หรือหนังสือให้อ่าน ช่วยให้ความรู้ความเข้าใจในการตัดสินใจเลือกเรียนในคณะ/วิชาที่ศึกษาอยู่นี้ แสดงว่า ครู-อาจารย์แนะแนวยังปฏิบัติเรื่องนี้ไม่มาก

ส่วนรายชื่อ ที่นักศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกัน คือ คณะ/วิชาที่ศึกษาอยู่นี้ ครู-อาจารย์ได้แนะนำให้ข้าพเจ้าเลือกเรียน พบว่า กลุ่มนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาลมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ใน ระดับไม่แน่ใจ ส่วนกลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาลมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ใน ระดับไม่เห็นด้วย แสดงว่า กลุ่มนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาลได้รับอิทธิพลจากครู-อาจารย์แนะแนว มากกว่ากลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล และสอดคล้องกับการศึกษาของ กรอสแมน และนอร์ททรอป (Grossman and Northrop, 1993) ว่า คะแนนความคิดเห็นในวิชาชีพการพยาบาลของนักเรียนชั้นเกรด 10 และ 11 กับอาจารย์แนะแนวมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.0002 และตรงกับการศึกษาของ รอลินส์และคณะ (Rawlins, et al., 1991) พบว่า วิธีการที่มีประสิทธิภาพที่ทำให้นักเรียนเลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล คือ การมีโอกาสพูดคุยซักถามกับพยาบาลโดยตรง รองลงมาคือ การปรึกษากับ

อาจารย์แนะแนวในโรงเรียน

จะเห็นว่า ครู-อาจารย์แนะแนวมีส่วนสำคัญมากในการแนะนำอาชีพ การให้ข้อมูล ข่าวสาร หรือสอดแทรกความรู้เรื่องอาชีพในวิชาต่าง ๆ หรือจัดแนะแนวอาชีพ เชิญบุคคลใน อาชีพต่าง ๆ มาบรรยายให้นักเรียนฟัง เปิดโอกาสให้ซักถามความข้องใจต่าง ๆ ในแต่ละอาชีพ จะช่วยนักศึกษาได้มากในการตัดสินใจเลือกอาชีพ

ดังนั้นอิทธิพลของครู-อาจารย์แนะแนว จึงจัดเป็นตัวแปรจำแนกกลุ่ม และใช้อธิบาย ความแตกต่างของนักศึกษาทั้งสองกลุ่มได้ และเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

1.10 การรับรู้ความต้องการของตลาดแรงงาน

ผลการวิจัย พบว่า การรับรู้ความต้องการของตลาดแรงงาน เป็นตัวแปรที่มีค่า สัมประสิทธิ์คะแนนมาตรฐานเท่ากับ 0.10684 และจัดเป็นตัวแปรอันดับที่ 10 ที่ใช้ในสมการ จำแนกกลุ่มนักศึกษาที่เลือกและไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล และมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นรวม ด้านการรับรู้ความต้องการของตลาดแรงงานในกลุ่มนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาลอยู่ใน ระดับเห็นด้วย ($\bar{X}_1 = 3.60$) ส่วนกลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาลมีค่าเฉลี่ยความ คิดเห็นรวมอยู่ในระดับไม่แน่ใจ ($\bar{X}_2 = 3.39$) (ตารางที่ 22) แสดงว่ากลุ่มนักศึกษาที่เลือก เรียนวิชาชีพการพยาบาล มีการรับรู้ที่ดีว่า ในรายชื่อว่า วิชาชีพการพยาบาลกำลังเป็นที่ต้องการ ของสังคม กล่าวคือ กลุ่มนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล เห็นด้วยอย่างยิ่ง ว่า วิชาชีพ การพยาบาลเป็นวิชาชีพที่ขาดแคลน รองลงมาคือ เห็นด้วยว่าปัจจุบันจำนวนพยาบาลไม่เพียงพอ กับความต้องการในโรงพยาบาลของรัฐและเอกชน และเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน ไม่ต้อง แข่งขันในการหางานทำ แสดงให้เห็นว่า กลุ่มนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาลมีความ เข้าใจ และสนใจในวิชาชีพการพยาบาลมาก หรืออาจจะได้รับคำแนะนำจากครู-อาจารย์แนะ แนว หรือจากวิทยากรในวิชาชีพการพยาบาลมาอธิบายให้ฟังถึงภาวะการขาดแคลนพยาบาลใน ปัจจุบัน

ส่วนนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล เห็นด้วยกับรายชื่อที่กล่าวแล้วข้างต้น แต่ไม่แน่ใจในบางรายชื่อว่า โรงพยาบาลเอกชนมีพยาบาลไม่เพียงพอกับความต้องการบริการ

สุขภาพ แสดงว่า นักศึกษาไม่ทราบว่าโรงพยาบาลเอกชนมีปัญหาการขาดแคลนพยาบาลด้วย แต่ที่โรงพยาบาลเอกชนยังเปิดทำการได้ เพราะมีพยาบาลจากโรงพยาบาลของรัฐไปทำงานนอกเวลากันมากในโรงพยาบาลเอกชน จึงดูเหมือนว่าไม่มีปัญหาการขาดแคลนในโรงพยาบาลเอกชน และกลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ใน ระดับไม่แน่ใจ ในรายชื่อว่า วิชาชีพการพยาบาลเป็นอาชีพที่ไม่ต้องแข่งขันในการหางานทำ แสดงว่า นักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล ยังไม่มีความเข้าใจดีเกี่ยวกับความต้องการของตลาดแรงงานเกี่ยวกับวิชาชีพการพยาบาลอย่างแท้จริงว่า ในปัจจุบันวิชาชีพการพยาบาลศาสตร์ระบุเป็นวิชาชีพขาดแคลน (กองแผนงาน สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย, 2536) ดังนั้น เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วไม่ต้องแข่งขันในการหางานทำ แต่ในขณะที่เดียวกันมีงานให้ทำมาก และสามารถมีรายได้มากเหมือนกับที่ สวัสดิ์ สุวรรณอักษร (2520) ได้อธิบายว่า อาชีพพยาบาลได้เปรียบกว่าอาชีพอื่น ๆ หลายอาชีพ เพราะมีโอกาสในการหางานทำ และหารายได้พิเศษทางด้านบริการสุขภาพอนามัย เช่น เป็นพยาบาลในโรงพยาบาลของรัฐหรือเอกชน เป็นอาจารย์สอนในวิทยาลัยพยาบาล เป็นพยาบาลประจำกองทัพบก-เรือ-อากาศ และตำรวจ เป็นพยาบาลพิเศษดูแลผู้ป่วยเฉพาะราย เป็นพยาบาลประจำโรงงานอุตสาหกรรม ประจำโรงเรียนของรัฐหรือเอกชน เป็นพยาบาลอนามัยชุมชน เป็นพยาบาลประจำคลินิก หรือจะดำเนินธุรกิจบริการพยาบาลส่วนตัว เช่น เปิดสถานผดุงครรภ์ สถานรับเลี้ยงเด็ก นอกจากนี้วิชาชีพการพยาบาลยังเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานทั่วไป เช่น บริษัทเครื่องมือแพทย์ เครื่องสำอางค์ ประกันชีวิต ผลิตภัณฑ์ยา นม อาหารเสริม และศูนย์สุขภาพ ต้องการรับพยาบาลเข้าไปทำงานให้เงินเดือน และมีค่าตอบแทนสูง ดังนั้น ครู-อาจารย์แนะแนวในโรงเรียนควรได้อธิบายให้นักเรียนทราบถึงโลกของการทำงานในวิชาชีพการพยาบาล เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเลือกเรียนในวิชาชีพการพยาบาล เพราะผลการวิจัยพบต่อไปว่า นักศึกษาทั้งสองกลุ่ม มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ใน ระดับไม่แน่ใจ ในรายชื่อว่า ความรู้ทางวิชาชีพการพยาบาลช่วยให้มีงานทำได้มากกว่าวิชาชีพอื่น วิชาชีพการพยาบาลเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ ดังนั้นโอกาสในการทำงานจึงมีจำกัด แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีความรู้ความเข้าใจในโลกของงานเกี่ยวกับวิชาชีพการพยาบาลแคบมาก ซึ่งต่างจากการศึกษาของ สตีเวนส์และวอล์คเกอร์ (Stevens and Walkers, 1993) พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมปลาย เขตวอชิงตันดีซี ในอเมริกา ส่วนใหญ่มีการรับรู้ว่า พยาบาลทำงานในโรงพยาบาล ในคลินิก ทำงานเยี่ยมบ้าน ทำงานในสำนักงาน รองลงมาคือ มีการทำงานส่วนตัวที่บ้าน ทำงานในโรงเรียน ในวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัย ทำงานกับรัฐบาล นักเรียนส่วนน้อยรับรู้ว่าจะ พยาบาลทำธุรกิจหรือทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมได้

นอกจากนี้ พบว่า นักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ใน ระดับไม่แน่ใจใน รายชื่อที่ว่า ภาวะการขาดแคลนในวิชาชีพต่างๆไม่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียน ความต้องการ ของตลาดแรงงานไม่มีส่วนเกี่ยวข้องในการตัดสินใจเลือกเรียน การเลือกเรียนพิจารณาจากวิชา ชีพที่มีรายได้ดีและสังคมต้องการมาก แสดงว่า นักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีการพิจารณาในเรื่อง ภาวะ การขาดแคลนในวิชาชีพต่าง ๆ ความต้องการของตลาดแรงงาน วิชาชีพที่มีรายได้ดีและสังคม ต้องการมาก นำมาใช้ในการตัดสินใจเลือกเรียนร่วมกับองค์ประกอบด้านอื่น ๆ เช่น ความสนใจ ความสามารถ ค่านิยม ฯลฯ

ดังนั้นจะเห็นว่า การรับรู้ความต้องการของตลาดแรงงาน จัดเป็นตัวแปรจำแนกกลุ่ม และใช้อธิบายความแตกต่างของนักศึกษาทั้งสองกลุ่มได้ และเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

1.11 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ผลการศึกษา พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายหรือคะแนนเฉลี่ย สะสมชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นตัวแปรที่มีค่าสัมประสิทธิ์คะแนนมาตรฐานน้อยมาก เท่ากับ -0.07740 และเป็นตัวแปรอันดับที่ 11 ซึ่งเป็นตัวแปรตัวสุดท้ายที่ถูกจัดเข้ามาไว้ในสมการจำแนก กลุ่มนักศึกษาที่เลือกและไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล พบว่า นักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพ การพยาบาล ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยการสอบปกติ ร้อยละ 91.2 และมีคะแนนเฉลี่ยสะสมชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เท่ากับ 2.44 ส่วนกลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียน วิชาชีพการพยาบาล ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยการสอบปกติ ร้อยละ 89.9 (ภาคผนวก ง.ตารางที่ 32) และมีคะแนนเฉลี่ยสะสมชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเท่ากับ 2.46 (ตารางที่ 16) เมื่อแปลผลคะแนนเฉลี่ยของนักศึกษาทั้งสองกลุ่มอยู่ใน ระดับผลการเรียน ปานกลาง ($\bar{X} = 2.00-2.49$) แสดงว่า นักศึกษาทั้งสองกลุ่มไม่มีความแตกต่างกันในผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน และมีผลการเรียนอยู่ ระดับปานกลาง ซึ่งตรงกับการศึกษาของ แมคคอสกี (McClosky, 1990) พบว่า นักเรียนที่มาสมัครเรียนวิชาชีพการพยาบาลในอเมริกา ส่วนมาก มีเกรดเฉลี่ย C ถึง C⁺ และขัดแย้งกับการศึกษาของ ไพเราะ เอี่ยมสุรีย์ (2538) พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมปลายเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล ส่วน ใหญ่มีผลการเรียนอยู่ระหว่างคะแนน 1.51-2.00 และนักเรียนชั้นมัธยมปลายที่ไม่เลือกเรียนวิชา ชีพการพยาบาล ส่วนใหญ่มีผลการเรียนอยู่ระหว่าง 2.51-3.00

เมื่อพิจารณาระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาทั้งสองกลุ่มส่วนใหญ่มีระดับคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.50-2.99 (ตารางที่ 6) มีผลการเรียนอยู่ ระดับค่อนข้างดี และพบว่า กลุ่มนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาลมีจำนวนมาก กว่ากลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล (ร้อยละ 39.7 และ 35.7 ตามลำดับ) แสดงว่า กลุ่มนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาลมีจำนวนนักศึกษาที่มีผลการเรียนค่อนข้างดี มากกว่ากลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล และผลการเรียนที่ค่อนข้างดี มีอิทธิพล ต่อการตัดสินใจเลือกเรียนของนักศึกษา โดยบุคคลที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยทั่วไปอยู่ในเกณฑ์ ดีจะเลือกอาชีพระดับวิชาชีพ (วิชรี ททรัพย์มี, 2521) และพบว่า กลุ่มนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชา ชีพการพยาบาลสอบเข้ามหาวิทยาลัยได้ โดยส่วนใหญ่สอบติดอันดับสาม ร้อยละ 33.31 (ตารางที่ 7) และส่วนใหญ่เลือกคณะพยาบาลศาสตร์ เป็นอันดับหนึ่ง ร้อยละ 31.3 (ภาคผนวก ง-ตารางที่ 33) ส่วนกลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาลสอบเข้ามหาวิทยาลัยได้ โดยส่วนใหญ่ สอบติดอันดับที่สี่ ร้อยละ 44.0 และส่วนใหญ่เลือกคณะวิทยาศาสตร์ เป็นอันดับหนึ่ง ร้อยละ 18.5 จะเห็นว่านักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีการพิจารณา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ค่อนข้างดีต่อการตัดสินใจเลือกเรียน ในคณะ/สาขาวิชา ที่ตนมีความปรารถนาที่จะศึกษาต่อ พบว่า นักศึกษาที่เลือก เรียนวิชาชีพการพยาบาลมีการสอบเข้าได้มากกว่า

จากการศึกษาของ สตีเวนส์ และวอล์คเกอร์ (Stevens and Walker, 1993) พบ ว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 641 คน จากโรงเรียน 16 แห่ง ในเซาธเวสต์ ดิซี ปีการศึกษา 1989 มีนักเรียน ร้อยละ 92.3 ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล และนักเรียน ร้อยละ 7.7 เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล พบว่านักเรียน 2 กลุ่มนี้ไม่มีความแตกต่างกันในเรื่อง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นักเรียนกลุ่มนี้ ร้อยละ 60 มีเกรดเฉลี่ย 3.00-3.99 แสดงว่า นักเรียนที่มีผลการเรียนดีถึงดีมาก ได้เข้ามาเลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาลด้วย ซึ่งไม่แตกต่าง จากผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้พบระดับคะแนน 3.50-4.00 ในนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการ พยาบาลร้อยละ 1.3 (4 คน) และในกลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล ร้อยละ 0.9 (3 คน) แสดงให้เห็นว่า มีนักศึกษาที่เรียนเก่งมาก ได้เข้ามาสู่วิชาชีพการพยาบาลมากขึ้น และควรรหาทางป้องกันที่จะไม่ให้ลาออกกลางคันหรือกลับไปสอบใหม่ เพราะจะทำให้จำนวนที่ผลิต พยาบาลไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ และเกิดความเสียหายกับวิชาชีพการพยาบาล

ดังนั้นจะเห็นว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จัดเป็นตัวแปร
จำแนกกลุ่มสามารถใช้อธิบายความแตกต่างของนักศึกษาทั้งสองกลุ่ม และเป็นไปตามสมมุติฐานที่
กำหนดไว้

2. ตัวแปรที่ไม่ได้รับเลือกเข้าสมการและไม่สามารถอธิบายความแตกต่างของกลุ่มนัก ศึกษา จำนวน 3 ตัวแปร

ผลการวิจัย พบว่า ตัวแปรอิสระที่เหลืออีก 3 ตัวแปร ได้แก่ 1) ระดับการศึกษา
ของมารดา 2) อาชีพของมารดาที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ และ 3) ค่านิยมของบุคคลต่อวิชาชีพ
การพยาบาล ตัวแปรเหล่านี้ไม่ได้ถูกจัดเข้าในสมการจำแนก เมื่อใช้วิธีวิเคราะห์แบบมีขั้นตอน
(Stepwise Method) เนื่องจากไม่มีนัยสำคัญทางสถิติกับตัวแปรตามคือ กลุ่มนักศึกษาที่เลือก
และไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล และตัวแปรทั้ง 3 ไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่กำหนดไว้ว่า
เป็นตัวแปรจำแนกที่สามารถอธิบายความแตกต่างของกลุ่มนักศึกษาที่เลือกและไม่เลือกเรียนวิชาชีพ
การพยาบาลได้ อภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 ระดับการศึกษาของมารดา

ผลการวิจัย พบว่า ตัวแปรระดับการศึกษาของมารดาในกลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียน
วิชาชีพการพยาบาล มีค่าสูงกว่า กลุ่มนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาลเล็กน้อย ($\bar{X}_2 =$
 $1.99, \bar{X}_1 = 1.62$) เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยระดับการศึกษาของมารดาอยู่ระดับชั้นประถมศึกษา
ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษา และเมื่อพิจารณาค่าร้อยละในแต่ละระดับชั้นการศึกษา พบว่า ในกลุ่มนัก
ศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล มีค่าร้อยละในแต่ละระดับชั้นการศึกษาสูงกว่ากลุ่มนัก
ศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล และพบเหมือนกันทั้งสองกลุ่ม (ตารางที่ 9) คือ ส่วนใหญ่
มารดามีการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษามากที่สุด รองลงมาคือ ระดับอุดมศึกษา มัธยมศึกษา
อาชีวศึกษา และไม่ได้รับการศึกษา แสดงว่า นักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีระดับการศึกษาของมารดา
เหมือนกัน แต่ต่างกันที่จำนวนที่พบในแต่ละระดับชั้น และส่วนใหญ่อยู่ในระดับชั้นประถมศึกษามาก
ที่สุด เมื่อแปลระดับค่าเฉลี่ยทางการศึกษา พบว่า อยู่ระดับเดียวกันคือ ระดับชั้นประถมศึกษาถึงชั้น
มัธยมศึกษา จึงไม่สามารถอธิบายความแตกต่างว่า ระดับการศึกษาของมารดาจะใช้ในการจำแนก

กลุ่มนักศึกษาได้ เพราะผลการวิจัยที่พบทั้งสองกลุ่มแปลความหมายแล้วไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัย พบว่า ระดับการศึกษาของมารดา มีส่วนเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกเรียน พบในกลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล มีจำนวนมากกว่ากลุ่มนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล ร้อยละ 72.9 และ 58.9 ตามลำดับ แสดงว่านักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีการพิจารณาถึงระดับการศึกษาของมารดา ไม่ว่าจะมารดาจะมีระดับการศึกษาในระดับใดก็ตามและใช้ในการตัดสินใจเลือกเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิภา วัชระเวคิน (2529) ชมาพร พันธุ์โพธิ์ (2529) รัชนิการภ มณีพงษ์ (2530) และ อนงค์ สกุลคู (2529) ได้สำรวจความสนใจในอาชีพของนักเรียนชายหญิง ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในภาคใต้ กรุงเทพมหานคร ภาคกลาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามลำดับ จำแนกตามระดับการศึกษาของมารดา ซึ่งมีทั้งระดับการศึกษาสูง ปานกลาง ต่ำ ต่างพบว่านักเรียนให้ความสนใจในอาชีพหมวดวิชาชีพ วิชาการมากที่สุด ซึ่งผลที่ได้ไม่แตกต่างจากการศึกษาคั้งนี้ เพราะนักศึกษาทั้งสองกลุ่มมาจาก 4 ภาค คือ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้ และระดับการศึกษาของมารดาของนักศึกษาทั้งสองกลุ่มเหมือนกัน และการเลือกเรียนของนักศึกษาทั้งสองกลุ่มก็จัดอยู่ในหมวดวิชาชีพ และวิชาการทั้งหมด

ดังนั้นจะเห็นว่า ตัวแปรระดับการศึกษาของมารดา ไม่มีความแตกต่างที่จะใช้อธิบายการเลือกเรียนของนักศึกษาทั้งสองกลุ่มได้

2.2 อาชีพของมารดาที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ

ผลการวิจัย พบว่า ตัวแปรอาชีพของมารดาที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพในกลุ่มนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับกลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล ($\bar{X}_1 = .03$, $\bar{X}_2 = .03$) และในกลุ่มนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล พบมารดาที่มีอาชีพที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ ร้อยละ 3.4 (10 คน) ได้แก่อาชีพ พยาบาล เภสัชกร และเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร้อยละ 2.4 และ 1.0 (7 และ 3 คน) ตามลำดับ (ตารางที่ 12) ส่วนกลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล พบมารดาที่มีอาชีพที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ ร้อยละ 3.0 (10 คน) ได้แก่อาชีพ พยาบาล เภสัชกร เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร้อยละ 0.9 0.9 และ 1.2 (3 3 และ 4 คน) ตามลำดับ จะเห็นว่า อาชีพของมารดาที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ มีจำนวน

น้อยมาก และพบทำนองเดียวกันกับ ผลการวิจัยของ ไฟเราะ เอ็มสุรี (2538) พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมปีที่ 6 ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ มีมารดาอาชีพพยาบาล ร้อยละ 3.40 โดยกลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมปลายที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล 69 คน มีมารดาอาชีพพยาบาล ร้อยละ 0.68 (2 คน) และกลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมปลายที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล 225 คน มีมารดาอาชีพพยาบาล ร้อยละ 2.72 (8 คน) จะเห็นว่ากลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมปลายที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล มีจำนวนมารดาอาชีพพยาบาลมากกว่ากลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมปลายที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล ซึ่งต่างจากงานวิจัยที่พบคือ ในกลุ่มนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล มีจำนวนมารดาอาชีพพยาบาล จำนวนมากกว่ากลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล จะเห็นว่ามารดาที่มีอาชีพพยาบาลมีอิทธิพลต่อนักศึกษามาก และมีส่วนเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล โดยมารดาอาจจะมีส่วนคิดที่ดีต่อวิชาชีพการพยาบาล ก็จะทำให้นักศึกษาเลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล แต่ถ้ามารดาทัศนคติไม่ดีก็จะไม่ให้เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล แต่จากผลการวิจัยของ อารีย์ สุขก้องวารี (2538) พบว่า ทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาลของนักศึกษาที่มีมารดาประกอบอาชีพเกี่ยวข้องกับการสาธารณสุขและไม่เกี่ยวข้องกับการสาธารณสุข ไม่ได้มีส่วนทำให้นักศึกษามีทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาลแตกต่างกัน ดังนั้น ถ้านักศึกษาจะเลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล น่าจะเป็นเรื่องอิทธิพลของบุคคลในอาชีพพร้อมกับความพึงพอใจของนักศึกษา พบว่า บุคคลที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อชีวิตวัยเด็กคือ บิดามารดา ประสบการณ์ทางสังคมในวัยเด็กจะเสริมสร้างบุคลิกลักษณะแต่ละบุคคล ต่อมาได้สัมพันธ์กับบุคคลแวดล้อมมากขึ้น เรียนรู้และรับนานาชาติทัศนคติเพิ่มเข้ามามากขึ้น เขาจะผสมผสานกลมกลืนได้ และมีโอกาสเลือกในสิ่งที่ตนพอใจซึ่งอาจจะเลือกหรือไม่เลือกตามอาชีพของมารดาก็ได้ พบแต่เพียงว่า อิทธิพลของมารดา มีผลต่อการตัดสินใจเข้าสู่อาชีพหนึ่ง ๆ ของนักศึกษา (ศิรินทร์ สุสุข, 2532) และสอดคล้องกับการศึกษาของกรอสแมน และนอร์ทรอป (Grossman and Northrop, 1993) พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีการพิจารณาเลือกวิชาชีพการพยาบาลก่อนการตัดสินใจเรียนวิชาชีพอื่น ๆ พบว่า การตัดสินใจเลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาลของนักศึกษา ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติกับอาชีพของมารดาที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ

ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นส่วนใหญ่ว่า อาชีพของมารดาไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกเรียน โดยพบในกลุ่มนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล ร้อยละ 61.6 (183 คน) โดยระบุเป็นอาชีพที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพร้อยละ 1.7 (5 คน) ส่วนกลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล มีร้อยละ 80.1 (269 คน) โดยระบุเป็น

อาชีพที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ มีร้อยละ 1.5 (5 คน) และในทำนองกลับกัน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาทั้งสองกลุ่ม มีความคิดเห็นว่า อาชีพของมารดาที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพมีผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียน ในกลุ่มนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล มีร้อยละ 1.6 (5 คน) ส่วนกลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล มีร้อยละ 1.5 (5 คน) และอาชีพด้านสุขภาพที่พบไม่แตกต่างกัน (ตารางที่ 14) แสดงว่าอาชีพของมารดาที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ ไม่มีความแตกต่างกันในเรื่องการมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนหรือไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล และสอดคล้องกับการศึกษาของ กรอสแมน และนอร์ทรอบ ที่พบว่า การตัดสินใจเลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาลของนักศึกษาไม่มีนัยสำคัญทางสถิติกับอาชีพของมารดาที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ

ดังนั้น ตัวแปรอาชีพของมารดาที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ ไม่สามารถใช้จำแนกกลุ่มนักศึกษาที่เลือกและไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล และไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

2.3 การรับรู้ค่านิยมของบุคคลต่อวิชาชีพการพยาบาล

ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นรวม ด้านการรับรู้ค่านิยมของบุคคลต่อวิชาชีพการพยาบาลอยู่ใน ระดับไม่แน่ใจ ($\bar{X}_1 = 3.48, \bar{X}_2 = 3.32$) และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรวม กลุ่มนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาลมีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล (ตารางที่ 20) แสดงว่า นักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล มีการรับรู้ค่านิยมของบุคคลต่อวิชาชีพการพยาบาลมากกว่ากลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบดังนี้

กลุ่มนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาลมีความคิดเห็นในรายข้อว่า เห็นด้วยอย่างยิ่งว่า วิชาชีพการพยาบาลมีประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม เป็นอาชีพที่บำเพ็ญประโยชน์ต่อเพื่อนมนุษย์ รองลงมาเห็นด้วยในเรื่อง วิชาชีพการพยาบาลเป็นอาชีพที่มีเกียรติ มีความมั่นคงมาก เป็นงานท้าทายความสามารถ มีความเหมาะสมกับผู้หญิง และได้รับการยกย่องจากสังคม และไม่เห็นว่า งานพยาบาลเสี่ยงต่อการติดโรคได้ง่าย และงานพยาบาลเป็นงานหนักมาก ที่กล่าวมานี้เป็นรายข้อ 9 ข้อ ที่เป็นค่านิยมของบุคคลต่อวิชาชีพการพยาบาลทางด้านบวก

ส่วนกลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาลมีความคิดเห็นว่า เห็นด้วยเช่น

เดียวกันในรายชื่อ 9 ข้อดังกล่าว ร่วมกับเห็นด้วยกับรายชื่อที่ว่า วิชาชีพการพยาบาลได้รับการยอมรับจากแพทย์ แสดงให้เห็นว่า กลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล มีความคิดเห็นด้านค่านิยมของบุคคลต่อวิชาชีพการพยาบาลในทางบวกมากกว่า กลุ่มนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล เป็นการบ่งบอกถึงการมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพการพยาบาล ถึงแม้ว่านักศึกษาในกลุ่มนี้จะไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาลก็ตาม

นอกจากนี้กลุ่มนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาลมีความคิดเห็นในทางลบ ในรายชื่อต่อไปนี้เป็น เห็นด้วยว่าวิชาชีพการพยาบาลไม่อยู่ในความนิยมที่จะเลือกเรียน ไม่เหมาะสมกับชีวิตครอบครัว ไม่ทัดเทียมกับวิชาชีพอื่น ๆ ส่วนกลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาลมีความคิดเห็นในทางลบว่า วิชาชีพการพยาบาลไม่มีความทัดเทียมกับวิชาชีพอื่น ๆ แสดงว่ากลุ่มนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล มีความคิดเห็นด้านค่านิยมของบุคคลต่อวิชาชีพการพยาบาลในทางลบ มีจำนวนรายชื่อมากกว่ากลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล

การที่นักศึกษาทั้งสองกลุ่ม มีความเห็นตรงกันว่าวิชาชีพการพยาบาลไม่มีความทัดเทียมกับวิชาชีพอื่น ๆ อธิบายได้ว่า อาจเป็นเพราะวิชาชีพการพยาบาลต้องทำงานหนัก รับผิดชอบมาก ต้องอดกลั้น อดทน เสียสละมาก และเป็นอาชีพที่คนทั่วไปมองดูว่าต้องทำตามคำสั่งแพทย์ และให้บริการผู้อื่น จากการวิจัยของ เมย์ แชมป์เชียน และออสติน (May, Champion and Austin, 1991) พบว่า สาธารณชนมีทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาลว่า ต้องทำงานหนัก เสียสละ อดทน ทำงานอย่างไร้จึกเห็นดีเห็นชอบ และผลการศึกษาของ สเปนโรว์ (Sparrow, 1987) พบว่า ทัศนคติทั่วไปที่กลุ่มสังคมมีต่อพยาบาล คือ เป็นผู้ช่วยของแพทย์ จะเห็นว่าสังคมมองวิชาชีพการพยาบาลออกมาในแง่ลบ และในอดีตผู้เป็นพยาบาลมีแต่เพศหญิง และสังคมมองวิชาชีพการพยาบาลเป็นของผู้หญิง และสถานภาพทางสังคมของผู้หญิงจะด้อยกว่าผู้ชาย บุคลากรทางการพยาบาลต้องคอยฟังคำสั่งจากแพทย์และปฏิบัติตาม จึงทำให้เกิดการรับรู้ว่าเป็นวิชาชีพที่ด้อยกว่าวิชาชีพอื่น หรือเป็นวิชาชีพที่ไม่มีความทัดเทียมกับวิชาชีพอื่น ๆ แต่ในปัจจุบันนี้ วิชาชีพการพยาบาลได้พัฒนามากขึ้น พยาบาลวิชาชีพได้รับการพัฒนาให้มีความสามารถทางการพยาบาลตามมาตรฐานการศึกษาในระดับปริญญาตรี และมีสถานภาพทางสังคมเท่าเทียมกับผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีสาขาอื่น ๆ (นันทนา น้าฝน, 2538)

ส่วนนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล มีความคิดเห็นอยู่ใน ระดับไม่แน่ใจ

ว่า วิชาชีพการพยาบาลอยู่ในความนิยมที่จะเลือกเรียนหรือไม่ ถ้าพิจารณาคุณสมบัติก่อนมีผู้ต้องการเรียนวิชาชีพการพยาบาลกันมาก แต่ปัจจุบันสภาพสังคม เศรษฐกิจเปลี่ยนไป ค่านิยมต่ออาชีพในสังคมเปลี่ยนไป นักศึกษาไม่นิยมเลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล เนื่องจากค่านิยมที่มีต่ออาชีพของผู้ปกครองและเด็กวัยรุ่นในปัจจุบันนิยมอาชีพที่มีชื่อเสียง มีรายได้ดี สามารถตั้งตัวได้ในเวลาอันรวดเร็ว ได้แก่ อาชีพทางนิเทศศาสตร์ นักร้อง นักแสดง ฯลฯ ส่วนวิชาชีพการพยาบาลมีแต่การบริการ เสียสละเพื่อผู้อื่น ทำงานในบรรยากาศความทุกข์ทรมาน ความเจ็บป่วย เสี่ยงต่อโรค มีการทำงานยามวิกาลทำให้คุณภาพชีวิตได้รับผลกระทบจึงไม่เป็นที่นิยมเรียน (พวงเพ็ญ ชุณหปราณ, 2535) อีกประการหนึ่งคือ ในปัจจุบันมีวิชาชีพใหม่ ๆ เกิดขึ้นมาก และน่าสนใจที่จะเลือกเรียน จึงทำให้นักศึกษามีทางเลือกเรียนได้มากขึ้น ดังนั้น ค่านิยมที่จะเรียนในวิชาชีพการพยาบาลจึงลดน้อยลงไป และลักษณะวิชาชีพการพยาบาลที่เรียนค่อนข้างจะหนัก และงานก็เครียด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เบรินโตร (Brendtro, 1992) พบว่า นักเรียนพยาบาล 2 ใน 3 ระบุองค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการล้าใจก่อนมาเรียนวิชาชีพการพยาบาลที่พบบ่อยที่สุดคือ เป็นงานเครียดที่เกิดประโยชน์

นอกจากนี้กลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล มีความคิดเห็นอยู่ในระดับไม่แน่ใจว่า วิชาชีพการพยาบาลไม่เหมาะสมกับชีวิตครอบครัว อาจเนื่องมาจากว่านักศึกษามีการพิจารณาถึงชีวิตการทำงานต้องอยู่เวรบาย-ดึก ซึ่งมีผลกระทบต่อชีวิตครอบครัว แต่ในโลกของงานในวิชาชีพการพยาบาล มีงานให้ทำหลายอย่างและมีโอกาสเลือกได้มาก ถ้านักศึกษามีความรู้ความเข้าใจ จะเห็นว่าวิชาชีพการพยาบาลเหมาะสมกับชีวิตครอบครัว

นักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นอยู่ในระดับไม่แน่ใจว่า บรรยากาศการทำงานในวิชาชีพการพยาบาล พบเห็นแต่ความทุกข์ทรมานและความเจ็บป่วย ค่าตอบแทนจากการทำงานไม่คุ้มค่ากับงานที่ทำ งานพยาบาลต้องปฏิบัติกับสิ่งน่ารังเกียจและสกปรก งานพยาบาลต้องอยู่เวรบาย-ดึก มีผลทำให้สุขภาพทรุดโทรมเร็วกว่าปกติ วิชาชีพการพยาบาลสามารถมีรายได้มาก แสดงว่านักศึกษาเคยรับรู้เกี่ยวกับวิชาชีพการพยาบาลมาในทางลบ จึงเกิดความไม่แน่ใจต่อการเลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล เพราะยังไม่เคยมีประสบการณ์ ดังนั้นผู้ที่ให้คำแนะนำหรือให้การแนะแนวอาชีพแก่นักเรียน นักศึกษา ควรมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพการพยาบาล และมีความรู้ความเข้าใจในวิชาชีพการพยาบาลเป็นอย่างดี เพื่อจะช่วยให้นักเรียน นักศึกษาเกิดความรู้สึกที่ดีต่อวิชาชีพการพยาบาล และเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาตัดสินใจเลือกเรียนในวิชาชีพการพยาบาล

จากข้อถกเถียงรายข้อทั้งหมดจะเห็นว่า กลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล มีความคิดเห็นรายข้อ ด้านการรับรู้ค่านิยมของบุคคลต่อวิชาชีพการพยาบาลในทางบวกมีมากกว่า และในทางลบมีน้อยกว่า กลุ่มนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล แสดงให้เห็นว่า จากการพิจารณารายข้อ กลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพการพยาบาลมากกว่ากลุ่มนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล และจากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นโดยรวม ด้านการรับรู้ค่านิยมของบุคคลต่อวิชาชีพการพยาบาลของกลุ่มนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาลจะมีสูงกว่ากลุ่มนักศึกษาที่ไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล ซึ่งการแปลผลที่ได้จะตรงกันข้ามกับการพิจารณารายข้อ

ดังนั้น ตัวแปรการรับรู้ค่านิยมของบุคคลต่อวิชาชีพการพยาบาล จึงไม่สามารถอธิบายความแตกต่างได้ชัดเจนในนักศึกษาทั้งสองกลุ่ม และไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1.1 ควรมีการพัฒนารูปแบบการประชาสัมพันธ์วิชาชีพการพยาบาล โดยมีวัตถุประสงค์ ให้ผู้ปกครองและนักเรียนหรือนักศึกษาเกิดความสนใจ และมีความต้องการให้บุตรหลานหรือนักศึกษาเลือกเรียนในวิชาชีพการพยาบาล รูปแบบการประชาสัมพันธ์ ทำได้ดังนี้

1.1.1 มีการแนะนำสถาบันการศึกษาวิชาชีพการพยาบาลต่าง ๆ ผ่านสื่อ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ นิตยสาร หรือ เอกสารแผ่นพับ เพื่อช่วยให้ผู้ที่มีสนใจมีการเลือกสถานที่เรียนให้เหมาะสม

1.1.2 มีการสัมภาษณ์บุคคลในวิชาชีพ ที่ประสบความสำเร็จในการเรียนวิชาชีพการพยาบาล หรือจากการประกอบวิชาชีพการพยาบาล กล่าวถึง ลักษณะวิชาชีพการพยาบาล ประโยชน์ที่ได้รับจากวิชาชีพการพยาบาล ความต้องการของตลาดแรงงาน รวมทั้งโลกของงานในวิชาชีพการพยาบาล ความก้าวหน้าในวิชาชีพการพยาบาล และสวัสดิการต่าง ๆ ที่ได้รับ เพื่อจะได้มีความเข้าใจอย่างถูกต้อง และควรร่วมมือกันในหลายสถาบัน ทั้งของภาครัฐและเอกชน

1.2 คณะพยาบาลศาสตร์หรือวิทยาลัยพยาบาลในแต่ละแห่ง ควรมีการพัฒนาแผน

การแนะนำวิชาชีพการพยาบาลให้กับโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายทั้งของรัฐและเอกชน โดยใช้แผนกลยุทธ์เชิงรุกเข้าไปในโรงเรียนต่าง ๆ ให้มากที่สุด โดยสถาบันวิชาชีพการพยาบาลควรร่วมมือกันแบ่งเขตรับผิดชอบการแนะนำวิชาชีพการพยาบาล เช่น หาบุคคลในวิชาชีพการพยาบาลที่มีทัศนคติที่ดีและเป็นตัวอย่างที่ดีไปบรรยายเกี่ยวกับความสำคัญและลักษณะของวิชาชีพการพยาบาล โลกของงานพยาบาล ความก้าวหน้าและสวัสดิการต่าง ๆ ที่ได้รับในวิชาชีพการพยาบาล แนะนำเรื่องทุนการศึกษา ซึ่งมีจำนวนมากพร้อมที่จะให้การช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนดี มีความประพฤติดีแต่ขาดทุนทรัพย์ นอกจากนี้ในการประชาสัมพันธ์ มีการแจกเอกสารแผ่นพับของสถาบันต่าง ๆ ให้กับผู้อื่นที่จะเลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล รวมทั้งการส่งข่าวสารการประชาสัมพันธ์ให้กับอาจารย์แนะนำประจำโรงเรียนต่าง ๆ ด้วย

1.3 สถาบันการศึกษาวิชาชีพการพยาบาล ในแต่ละแห่งควรร่วมมือกับฝ่ายโรงพยาบาล จัดโครงการช่วยเหลือนักเรียนหรือนักศึกษา ในการตัดสินใจเลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล โดยจัดประสบการณ์การดูแลผู้ป่วยในโรงพยาบาล โครงการนี้จัดก่อนถึงวาระการเปิดรับสมัครของสถาบันการศึกษาพยาบาล หรือก่อนสอบทบทวมหาวิทยาลัย คาดว่าโครงการนี้จะช่วยในการตัดสินใจเลือกเรียนของนักเรียนหรือนักศึกษาได้ และใช้เป็นขั้นตอนการคัดกรองนักศึกษา โดยตัวผู้เรียนเอง เพื่อจะได้บุคคลที่รักและสนใจในวิชาชีพการพยาบาลเข้ามาเรียนอย่างแท้จริง

1.4 สภาการพยาบาลหรือสมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทย ควรมีการจัดงานวันแนะนำวิชาชีพการพยาบาลแห่งชาติให้กับนักเรียนหรือนักศึกษา ครู-อาจารย์แนะแนว และบุคคลทั่วไป ในหัวข้อเรื่องดังกล่าวแล้วในเรื่องการประชาสัมพันธ์ เพื่อให้เห็นความสำคัญของการเลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล

1.5 สถาบันการศึกษาวิชาชีพการพยาบาล ควรเน้นการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมให้กับนักศึกษาวิชาชีพการพยาบาล เมื่อผู้เรียนสำเร็จแล้วคาดว่าจะแสดงบทบาทลักษณะวิชาชีพการพยาบาลได้ชัดเจนเหมาะสม ให้ประชาชนทั่วไปเห็นความสำคัญ และเกิดแรงจูงใจมีความต้องการให้บุตรหลานมาเรียนวิชาชีพการพยาบาลมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาตัวแปรจำแนกตัวอื่น ๆ เพิ่มขึ้น ว่ามีผลต่อการตัดสินใจเลือกหรือไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล เช่น ตัวแปรด้าน ภูมิฐานะ บุคลิกภาพ ความสนใจ ความถนัด หรือความสามารถพิเศษ

2.2 ควรทำการศึกษาตัวแปรจำแนกที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือก หรือไม่เลือกเรียน วิชาชีพการพยาบาลในกลุ่มนักศึกษาชั้นปีที่ 2 หรือ 3 เพื่อจะได้ผลการศึกษาคัดเจนมากขึ้น

2.3 ควรทำการศึกษาตัวแปรจำแนกที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือก หรือไม่เลือกเรียน วิชาชีพการพยาบาล ในสถาบันการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ทบวงมหาวิทยาลัย กระทรวงมหาดไทย กระทรวงกลาโหม กระทรวงสาธารณสุข และสังกัดภาคเอกชน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย